BONDIA ARUBA
Diasabra 15 di Juli 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E
'Lubida regla' ta mas…
Regla cu excepcion…

Mas cas ta sigui drecha e tereno nan dilanti cu pavers of landscaping na Malmok

Pagina 3

- **Aruba ta e pais cu temperatura averahe mas halto di Latino America**
Pagina 2
- **Gobierno lo sigui negocia na mesa cu gobierno Hulandes demisionario**
Pagina 4
- **WHO ta declara aspartame posible causa di cancer**
Pagina 7

Prome entrenamento di Aruba den Beach Tennis na Santa Marta

Pagina 17

Segundo keho entrega contra minister di Finanzas di Corsou

Pagina 8

Cuba: Parlamento Europeo ta exigi sancionnan contra Diaz-Canel

Pagina 11

Stichting Monumentenfonds Aruba a tene un kick-off meeting pa proyecto Cas Veneranda

Ayera mainta, Stichting Monumenten Fonds a informa cu nan a tene un kick-off meeting cu tur stakeholders envolvi pa e proyecto di restauracion di Cas Veneranda, cual a ser construi na aña 1936. Cas Veneranda den Wilhelminastraat a keda construi na 1936 pa Frederico Maximiliaan (Machi) Arends, cu tabata e consul di Spaña.

E arkitecto tabata e conocido bouwmeester Dada Picus, cu a bay te Cartagena Colombia pa haya inspiracion for di un edificio cu esposa di Machi, Maria Veneranda, tabata encanta cune y asina a bin Aruba bek pa construi e edificio cual awe ta conoci bou di e nomber di Cas Veneranda. Un di e casnan mas grandi na Aruba den e tempo ey construi den un estilo neobarroco Latinoamericano.

Aparte di tabata un vivienda akinan tambe tabata tin un flowershop, un luga pa bende ijscream y e consulado di Spaña. Durante añanan nobenta a converti e edificio den Papiamento restaurant. Despues cu e restaurant a sali di e edificio y esaki a keda bashi y na 2014 un candela grandi a destrui gran parti di e interior. Pa siguridad a cera e edificio cual pronto lo keda completamente restaura pa Monumentenfonds Aruba.

Na april minister di Asuntonan Economico, Comunicacion y Desaroyo Sostenibel, Geoffrey Wever den un comunicado di prensa a menciona cu despues di un proceso largo su ministerio den colaboracion cu Stichting Monumenten Fonds Aruba, famia Arends, Nationaal Restauratie Fonds y APFA a logra pa cuminsa e restauracion di Cas Veneranda.

Minister Wever a sigura cu e proyecto importante aki pa centro di Oranjestad a bira un realidad door cu hopi hende a duna nan ayudo y sosten y algun persona a traha super duro cu hopi determinacion pa por a logra esaki. Minister Wever a gradici coleganan minister, specialmente minister presidente Evelyn Wever-Croes pa su ayudo y sosten, Staten di Aruba y diferente departamento di Gobierno, manera DWJZ, Directie Financien, CBOS, Directie Cultuur, DOW y DIP.

Anne Witsenburg y Daphne Every di Stichting Monumenten Fonds Aruba desde inicio a kere den e proyecto aki y a traha incansablemente cu un pasion grandi y cu profesionalismo. Witsenburg y Every a traha riba e diseño, riba e indeling, riba e parti financiero, nan a percura pa busca fondonan Hulandes na 2% pa e restauracion y fondo na APFA pa yuda financia e compra y a negocia cu e doñonan di Cas Veneranda, esta famia Arends pa por a cera e acuerdo di compra.

Den e reunion di ayera a anuncia e oficina di e arkitecto cu ta bay keda encarga cu e proyecto aki e cual ta Hoevertsz Archidesign N.V.

Aruba ta e pais cu temperatura averahe mas halto di Latino America

Un publicacion recien di National Geographic a pone Aruba como e pais cu temperaturanan averahe mas halto di henter Latino America.

Segun datonan proporciona pa e Portal di Conocemento tocante Cambio Climatico (CCKP pa su siglanan na Ingles – un centro di informacion, dato y herment relaciona cu clima pa Banco Mundial), reporta pa National Geographic, Surnam ta e pais mas caluroso di e region.

A traves di CCKP, e entidad ta comparti informacion tocante clima di e paisnan di henter mundo y tocante temperaturanan medio historicamente, entre otro informacion.

Segun datonan actualisa na 2021, Aruba tin e temperatura averahe di mas halto na Latino America, cu 29.03° Celsius.

Na di dos lugar ta Corsou cu un temperatura averahe di 28.11° Celsius, y na di cuatro lugar Sint Maarten, cu temperatura averahe di 27.87° Celsius.

E informe di Estado di Clima na Latino America y Caribe 2022, elabora pa Organisacion Meteorologico Mundial (OMM) ta adverti cu e temperatura den ultimo 30 aña a aumenta cu un promedio di 0.2° Celsius pa decada – y mas ainda na Mexico, unda e temperatura a aumenta casi 0.3° Celsius pa cada decada, y Caribe – e tasa mas halto registra den America Latino y Caribe desde comienso di e periodonan di medicion y referencia den añanan 1900.

Inundación costera	Medio
Terremoto	Medio
Tsunami	Medio
Calor extremo	Medio
Inundación fluvial	Muy bajo
Inundación urbana	Muy bajo
Desprendimiento de tierras	Muy bajo
Incendio forestal	Muy bajo
Erupción volcánica	[illegible]

NIVEL DE PELIGRO

Segun ThinkHazard, na Aruba e peliger di calor extremo ta clasifica como medio segun e informacion disponible. Esaki ta nifica cu tin un probabilidad di mas di 25% cu lo produci un exposicion prolonga na calor extremo, causando stress termico, al menos un biaha den proximo cinco aña. ThinkHazard ta un publicacion di Banco Mundial cu ta duna un vision general di e peligernan pa un sitio determina, cu mester tene na cuenta durante e diseño y ehecucion di un proyecto pa promove e resiliencia pa cu desaster y clima. E herment ta indica e probabilidad cu en distinto peligernan natural lo afecta e areanan di e proyecto y ta duna orientacion riba con pa reduci e impacto di e peligernan aki, y unda por haya informacion. E nivelnan di peliger indica ta basa riba datonan di peliger publica y proporciona pa un serie di organisacion priva, academico y publico.

Segun e ultimo informe di evaluacion di e Grupo Intergubernamental di Experto riba Cambio Climatico (IPCC, 2013), e emisionnan continuo di gasnan di invernadero ta bay provoca kentamento adicional, y sigur ta bay registra nivelnan extremo di temperaturanan halto di manera mas frecuente na mayoria di e zonanan di e planeta den proximo 50 aña. Nan ta recomenda pa diseña proyectonan den e zonanan aki cu ta resistente na e kentamento di e planeta a largo plaso.

Amelin Flanegin a keda nombra como Procurador General nobo di Aruba

Ayera diabierna na Hulanda, Conseho di Minister di Reino a aproba señora Amalin Flanegin como e Procurador General nobo pa Aruba. Eentrante prome di september 2023, Aruba ta bay tin su Procurador General, ken ta un hende muhe y un Arubiano.

Señora Flanegin ta bay asumi e funcion despues cu señor Bote Ter Steege baha como Procurador General.

Prome minister Evelyn Wever-Croes, den nomber di Gobierno di Aruba a traves di un comunicado a desea señora Amalin Flanegin hopi exito den su tarea como Procurador General pa nos pais, y tambe a desea Bote Ter Steege exito den su carera.

Tabata juli di aña 2020 ora cu Bote Ter Steege a keda nombra como Procurador General y na september el a cuminsa traha y a reuni cu Conseho di Minister y ministernan presente. Eynan a subraya e puntonan cu pa Gobierno di Aruba tabata hopi importante pa e Procurador General tuma na consideracion.

Prome cu bin Aruba, Bote ter Steege tabata Hoofdofficier van Justitie na e di isla Boneiro y tabatin un carera amplio den Cuerpo Policial di Hulanda prome cu el a cuminsa traha na Ministerio Publico.

Awor ta Amelin Flanegin ken lo ocupa e funcion aki. E tambe a fungi como fiscal algun tempo pasa, ademas di a traha como Kwartiermaker of lider di proyecto di Bureau Integriteit na aña 2019 unda el sigura, e tempo ey, cu "Aruba mester tin institutonan fuerte pa combati corupcion."

Desde prome di maart 2012 señora Flanegin ta eherce e posicion di Division Manager Supervision and Enforcement and Advisor pa e Comite Ehecutivo di Banco Central di Aruba (CBA) y ta na encargo di diferente departamento di CBA.

For di 2007 pa 2011, señora Flanegin a traha como abogado na Juridische Praktijk Mr. A.Flanegin N.V. den e temporada aki, señora Flanegin tabata activo den areanan legal, un NMI mediator y tabata duna lectura na Universidad di Aruba y tambe a duna training riba proceduranan di AML/CFT na banconan local.

Entre 2002 pa juni 2007, señora Flanegin a eherce su funcion na Ministerio Publico di Aruba na unda cu el a dirigi varios investigacion criminal entre otro di abduccion, ladronicia, asesinato, fraude y labamento di placa. Tambe, señora Flanegin tabata encarga cu investigacionnan militar, di Coast Guard, di Financial Investigacion Unit di Cuerpo Policial di Aruba (BFO) y MOT, cu awo a bira FIU-Aruba.

Entre 1996-2002, señora Flanegin tabata e Director di MOT y su tarea principal tawata pa set up e departamento completamente. For di 1994 pa 1996, señora Flanegin tabata oficial hudicial den formacion den Corte di Husticia. Di 1992 pa 1994, Señora Flanegin tabata secretaria adhunto di Raad van Advies. Di 1987 pa 1992, señora Flanegin tabata abogado legislativo na Departamento di Legislacion y Asunto Huridico (Directie Wetgeving en Juridische Zaken, DWJZ).

Señora Amalin Flanegin, despues di a caba su estudio na Colegio Arubano, VWO (1974-1980), a obtene su 'kandidaats bul', 'Bachelor's Degree' na Universidad di Antia Hulandes na Augustus 1982, (1980-1982). Despues na Leiden State University na Hulanda, (1982-1986), señora Flanegin a obtene su 'doctoraal bul', 'Master's Degree', december, 1986. Na juni 1987, señora Flanegin a obtene na Leiden State Universitiy, su 'Notorial Law, Candidate Notary, 'Doctoral bul', Master's Degree (1985-1987). Na 2022, señora Flanegin a bira un Certified Anti-Money Laundering Specialist.

Mas cas ta sigui drecha e tereno nan dilanti cu pavers of landscaping na Malmok

Den area di Malmok pa varios aña caba por tuma nota cu algun cas tin nan tereno dilanti drecha cu pavers y mata, cu ta parce cu e tereno ey tambe ta forma un parti adicional di e cas.

Tin hopi pregunta den comunidad tocante e topico aki, na unda cada dia por mira cu mas cas ta aplica e tecnica aki pa e cas bira mas grandi of pa haya un parkeerplats mas bunita cu landscaping; pero e pregunta ta si esaki ta permiti. Si e doñonan di e casnan aki ta drecha e tereno dilanti di e forma ey, esey kiermen cu ta sigui keda como un tereno publico, of e tereno ta bira di e doño di e cas?

E tema aki tin varios aña andando sin contesta di autoridadnan concerni, y doñonan di cas ta sigui traha nan cas manera nan gusto sin tene na cuenta cu reglanan of maneho. Lo ta bon pa departamentonan di gobierno encarga cu e parti aki mustra na comunidad con e maneho y reglanan di esaki ta, y si e pida di e tereno en cuestion ta forma parti di nan cas, nan mester paga algo extra?

Algun potret ta publico riba rednan social y otro ta di Bon Dia Aruba.

Segun Prome Minister Evelyn Wever-Croes:

Gobierno di Aruba lo sigui negocia na mesa cu gobierno Hulandes demisionario

Durante siman, a yega e noticia cu Gobierno di Hulanda a cay, y pa cu esaki, Prome Minister Evelyn Wever-Croes den nomber di Gobierno di Aruba a tuma contacto cu Premier Mark Rutte pa desea su persona tur cos bon den e periodo demisionario. Tambe Premier Rutte a indica di ta tuma su retiro como lider politico di VVD hunto cu algun otro lidernan politico mas.

Prome Minister den un comunicado di prensa a enfatisa cu pa Aruba nada ta cambia. Durante e periodo cu Gobierno Hulandes ta demisionario, nan por sigui atende e temanan regular "loopende zaken" y tur loke ta trata Aruba, ta cay den e categoria ey. Aruba lo sigui na mesa respetuosamente cu Hulanda, mirando cu e debe cu Hulanda a presta Aruba den temporada di Covid, ta madura na October 2023 y pa cu esaki lo mester yega na palabracionnan pa cu financiamento.

Tambe Prome Minister a indica cu e combersacionnan ta bayendo bon. El a splica cu Aruba tabatin varios reunion cu Hulanda riba e tema aki, y lo tin mas reunion den e dianan cu ta bin cu e meta pa yega na palabracionnan beneficioso pa e comunidad di Aruba.

"Mi kier sigura e comunidad di Aruba, cu e caida di Gobierno Hulandes, no tin ningun influencia riba Aruba, ni riba e palabracionnan y negociacionnan cu ta andando na e momentonan aki pa cu e debe cu mester wordo paga na luna di October. Nos ta desea tur esnan na Hulanda hopi exito den e periodo aki cu e campaña electoral. Nos sa cu e tempo aki ta rekeri hopi tempo y esfuesro di politiconan, y ta sigur cu tur cos lo bay bon, na momento cu democracia vence y e bos di pueblo wordo scucha", Prome Minister Evelyn Wever-Croes a expresa den su comunicado di prensa.

Di su banda, Secretario di Estado pa Relacionnan di Reino, Alexandra van Huffelen den un entrevista cu portal online NoticiaCla a indica cu a pesar cu Gabinete Rutte IV a bira demisionario, e urgencia pa Aruba keda cumpli cu e acuerdonan cu a haci cu Hulanda ta permanece. El a indica cu ta trata aki principalmente di e acuerdonan pa cu refinanciamento di e debe cu Aruba a haci cu Hulanda durante tempo di pandemia di Covid-19, cual ta vence den luna di october, y tambe e firma di e Ley di Reino pa Supervision Financiero, RAft.

"E urgencia ta y tabata halto caba, pasobra riba 10 di october e deadline pa paga e debe di Corona ta vence," Van Huffelen a bisa durante su entrevista. El a indica cu esey kiermen cu prome cu e fecha aki mester yega na un acuerdo, y cu e maneho no a cambia sino cu ta keda para riba e hecho cu mester bin cu e ley di reino (rijkswet) pa supervision financiero.

Igualmente Van Huffelen a indica cu pa e gabinete Hulandes demisionario no ta haci un diferencia si Aruba ta usa BTW of BBO pa genera mas entrada a traves di impuesto. El a bisa cu pa nan solamente ta importante pa dos cos sucede: esta pa tin un bon sistema di impuesto, y pa aumenta e entrada di impuesto. Y el a bisa cu BBO na frontera ta un manera cu cual por cumpli riba esaki, "pues cu esey mi ta contento," el a indica.

Tempo di pandemia y como parti di landspakket, Aruba a bay di acuerdo cu Hulanda pa un reforma fiscal cu lo mester a inclui introduccion di un BTW como un manera pa genera mas entrada den caha di gobierno. Sinemabargo, fin di aña pasa a tuma e decision pa haci un aumento di 1% riba BBO na lugar di introduci un impuesto di BTW. Gobierno a argumenta cu a haci esaki pa controla inflacion, indicando cu e aumento di 1% di BBO tin menos impacto riba inflacion cu e introduccion di un sistema di BTW lo tin.

Van Huffelen a bisa cu pa gobierno Hulandes demisionario e cambio aki no ta un problema, a pesar cu no ta loke a acorda, pasobra gobierno di Aruba a indica cu e cambio toch ta aumenta entrada di impuesto pa gobierno y cu e sistema di impuesto ta bon hinca den otro. El a bisa cu e dos punto aki solamente ta loke pa nan como gobierno demisionario ta importante. Siman pasa diaranson den oranan di anochi, Ley di BBO na frontera a keda aproba cu 11 voto na fabor y 9 en contra. Manera ta conoci e ley di BBO na frontera inicialmente tabatin un fecha di introduccion di 1 di juli, pero mirando tur e puntonan cu a ser treci pa dilanti pa e gremio comercial, Gobierno di Aruba a extende su fecha pa dia 1 di september.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com

Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com

Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com

Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

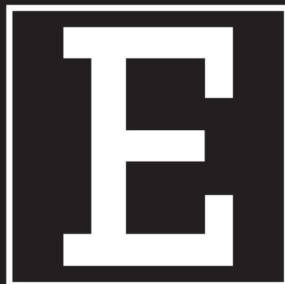
Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Upload Media Aruba

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

'Lubida regla' ta mas…

Regla cu excepcion…

E reciente problemanan cu a surgi na e proyectonan di hotel na tanto Eagle Beach como Sero Colorado, unda proceso legal di obhecion via corte a pone un paro por lo pronto na construccion, ta parce un problema di propio fabricacion di e actual gabinete. Un problema cu a surgi di e afan pa 'gaña lubida regla', envez di aplica regla, algo cronico den nos sistema gubernamental.

E partido mayoritario den e actual gabinete tabata e motor tras di e introduccion di e ley concerni (ROP), pa crea legislacion pa desaroyo teritorial, desde su inicio na e antiguo ministerio yama VROM na inicio di decada di 90 di siglo pasa. Por a spera un actitud mas positivo ora ta trata interes general den emision di propiedad publico den forma di tereno, y e corespondiente respet pa proceso di obhecion di ciudadania, sin embargo tanto aña despues ta e mesun partido cu ta hay'e den problema cu ley, pasobra no ta mantene tur hende, incluyendo nan mes, na loke ley ta stipula.

E afan pa crea condicion faborable pa comercio en general, incluyendo y sigur inversionista di exterior, mester conduci na reglamentacion faborable cu ta legitimo, pero nunca por consisti di violacion o en todo caso negligencia di stipulacion legal existente. Por lo tanto no por tin ningun hustificacion pa negligencia di ley. Aki ta unda ta cruza un linea cora cu, manera a sali na claridad awor, ta viola o neglisha derecho di ciudadano pa opone cierto plan cu ta contra nan interes, manera nan ta percibi esaki. Bo no por traha bunita ley dunando ciudadano oportunidad pa trece obhecion, pa despues pone tur esaki un banda, pasobra tin otro interes cu kier sirbi. Na cierto momento e falta di atende asunto gubernamental den e secuencia cu ley ta stipula ta bin di atras pa frustra e proceso indebido hiba desde e promer momento. Ta dificil pa bay bisa awor cu ta e ciudadanonan cu ta protesta tin e culpa; nan ta haci uso di nan derecho, sino nan no lo a haya, por lo pronto, razon di e huez cu ta atendiendo e caso. No ta sin mas un huez ta manda para proyecto; e tambe ta comprende cu ta hopi placa tin envolvi den esaki y cu e desaroyadornan den nan planificacion no a tene cuenta cu e tipo di contratiempo aki.

Pa esey por tin comprension sin cu e ta hustificacion. E pregunta clave aki ta: ken a bisa nan cu no tin e peligro di haya e tipo di problema aki? Ken a keda sin informa nan cu ta existi e procedimentonan legal aki, cu mester atende hustamente pa nan no bira problema despues? O acaso a bisa nan cu 'esey no ta problema, nos ta handle esey'? Y ken a bisa esey, e abogadonan cu nan a contrata? O algun empleado publico di nivel halto, o algun ministro o su conseheronan a duna e conseho aki, pa no preocupa pa stipulacion den ley, pasobra 'lo handle esey'?

Envez di haya un splicacion drechi di kico a pasa, nos ta haya henter un hustificacion mancaron, cu ta nos mester corda riba 'interes di turismo pa nos economia' atrobe. No cu nos ta ignora e interesnan ey, pero nos ta kere cu ta na su lugar pa informa tur inversionista, grandi y chikito, local o di exterior, debidamente tocante e asuntonan cu mester atende di e forma corecto, hustamente pa evita problema y perdida di tempo y placa na momento cu no ta anticipa e tipo di problema aki mas. E splicacion cu nos no ta haya ta: pakico semper den gobernacion, y specialmente den e circulonan mas halto di maneho y decision, ta purba aparentemente pinta e asunto mas positivo pa e inversionista, envez di duna nan bon cla di comprende kico ta e posible bottle-necknan cu por tin riba nan ruta? Ta e arogancia di poder ta papia na un momento asina, cu nan ta kere cu nan por suprimi cualkier malcontento o preocupacion cu por surgi for di ciudadano, cu ta haci esaki bira irelevante pa e inversionista, te dia cu e ripara di mal manera cu Aruba no ta un republica bananero, aunke e nivel politico por duna e impresion ey, sino un estado di derecho cu pa nos suerte no tabatin su origen na man di e mesun politiconan aki, sino den tradicion di derecho publico Hulandes? Tabatin un tempo cu nos mandatarionan tabata merece y haya e 'beneficio di duda' pasobra nan tabatin un educacion formal deficiente. Awendia ta dificil pa maneha e mesun excusa ey pa nos mandatarionan, pasobra mayoria di nan a bishita universidad, y esunnan di nivel. Pues nos mester supone cu nan sa masha bon kico nan ta haci, y cu nan tin suficiente conocimento di ley pa sa cu na algun momento menos faborable, e barco ta bay pega.

Cu e actual casonan den corte, di cual nos no por sa ainda kico ta bay ta e veredicto final, kico gobernacion por siña di tur esaki? Pa ta honesto: nada. Nos tin varios decada ta mira repiticion di e tipo di actuacion aki, unda 'regla no ta pa cumpli; regla ta pa dobla nan'... Nos no mester ni menciona aki e palabra corupcion, pasobra nos no tin prueba palpable. Pero cu tin algo cu ta haci cu inversionista ta haya e siguranza cu nan no mester cumpli, esey ta sigur. E placa cu kier a spaar cu 'horta short' legal, awor ta bay na daño y perhuicio den retraso di construccion...

Minister Ursell Arends:

Maneho di desperdicio dinamico ta continuamente bou di evaluacion y adaptacion

E ciudadano ta e factor clave den esaki

Diahuebs siman pasa Ministerio di Naturalesa a reuni cu Dienst Openbare Werken(DOW), Ministerio di Infraestructura, Serlimar y Bureau City Inspector (BCI) pa loke ta trata e maneho di desperdicio y e factornan cu ta hunga un rol den e sushedad na Aruba.

Ora ta papia di problematica di sushedad na Aruba nos por pensa ariba e bleki y boternan banda di caminda. E saconan di plastic pega den nos matanan y tur e dumpnan ilegal. Tur esakinan no ta djis aparece for di aire. E reto pa tene Aruba limpi ta uno cu for di basta aña ta bin ta enfrenta cune. Por corda ariba e campaña tene Aruba limpi cu a wordo sosteni door di control y ehecucion fuerte di KPA, esaki ora dump ainda tabata habri. Lamentablemente ta parce cu e tendencia aki a bolbe lanta cabes y ta sinta den ciudadanonan propio norma y balor cu ta demostra cu nos tin un caminda largo pa cana pa logra cu nos mesun hendenan tene Aruba limpi.

Durante e reunion, tur departamento presente por a concorda cu e sushi rond no ta relata directamente cu ceramento di dump pero si den relacion directo cu nos mesun hendenan. E sushinan manera bleki, boter di cerbes, cups etc. ta cosnan cu por y tin cu bay den bari di sushi, sea na cas of un bari publico cu ta wordo manteni door di DOW y Serlimar. Pues en todo caso no tin motibo pa tira sushi di cas riba caya ni den naturalesa paso pa sushi di cas nada no a cambia ainda. Bo sushi ta keda wordo recogi door di e compania di bo escogencia pa e servicio aki.

Un otro topico cu a wordo discuti durante e reunion ta ariba e gastonan cu a bini ora a cera dump. Ta importante pa remarca cu prome, e ciudadano tabata paga 25 florin pa crece e sero di Parkietenbos, awo e ciudadano ta paga alrededor di 48 florin pa procesa nan 'bulk waste' esta desperdicio combina y no separa. Pa companianan esaki en berdad por ta mas halto paso e funcion principal di nan negoshi por ta basa cu nan ta produci mas sushi of ta duna servicio di recoge sushi, tur esaki con cu bay bin mester wordo procesa awo, unda antes nan no mester a responsabilisa nan mes despues cu bent'e riba e sero na Parkietenbos. Esaki ta e costo berdadero pa procesa sushi na un manera responsabel y e suerte cu nos na Aruba tin ta cu tin yen compania cu ta mira e necesidad y tambe e balor den procesa desperdicio. E maneho di desperdicio ta un maneho dinamico cu lo keda wordo traha riba dje constante y cu esey ta bin desaroyonan nobo unda lo mester keda evalua tambe con pa mehora e maneho.
Tin diferente proposicion caba y ta pone atencion na e comentarionan riba rednan social y cu ta wordo comparti den comunidad riba con pa mehora e maneho. Un di e ehempelnan ta pa pone bakinan den bario unda hende por separa y deposita desperdicio. Un idea cu a yega di wordo ehecuta caba pero cu lamentablemente a bin cu e problema cu ciudadanonan no ta atende nan mes na deposita e sushi den e baki adecua of cu ta dicidi pa deposita esaki na banda toch. Pa bin cu e bakinan den bario lo ta necesario un miho maneho di e bakinan y cu Serlimar por tin un rol den e maneho di e bakinan. Claro esaki lo por ta posibel te despues cu Serlimar sali di 'surseance van betaling' unda nan por fortifica e compania y servicionan cu nan ta ofrece.

Un di e punto principal di e reunion tabata cu e maneho di desperdicio ta rekeri cooperacion hopi mas fuerte entre e departamentonan. E utilisacion di FIXI lo mester wordo optimalisa pa e proceso di duna keho y wordo resolvi core mas eficiente. BCI y DOW a bin ta activa riba e sushedad desde cu ceramento di dump y a acorda cu lo haci e cooperacion mas fuerte ainda y DOW ta comprometi pa aloca mas ploeg y lo uni efectivamente na e 'meldingsysteem' di FIXI.

Ta bon pa menciona cu Ministerio di Naturalesa ya caba for di basta luna ta den combersacionnan pa Ecotech habri den weekend y lo sigui pusha pa esaki. Tambe tur departamento ta di acuerdo cu Korps Politie Aruba (KPA) tin cu wordo involucra mas pa e parti di 'handhaving' cual ta e control y partimento di boet si acaso constata un ciudadano tira sushi riba tereno publico, den naturalesa y/ of for di nan auto.

Pa conclui Minister Arends a duna di conoce cu un campaña nacional lo wordo lansa pa loke ta trata comportacion di ciudadanonan den e manera di anda cu desperdicio, duna mas informacion di e companianan existente pa procesa desperdicio, como tambe educacion pa reenforsa e meta comun pa un Aruba limpi.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Di 'appoint' pa 'apunta', 'apuntacion', punta dede y mas...

Den nos articulo di e siman aki atencion pa e fenomeno di palabra nobo cu ta nace a raiz di un palabra adopta, unda nos no a adopta tambe e otro palabranan relaciona na e mesun palabra ey.

Nos ta referi na un palabra nobo manera 'apunta'. Esaki tin su origen den e termino Ingles 'to appoint'. Sin embargo, di otro idioma 'proveedor' di palabra, esta Spaño, nos conoce caba e verbo 'apuntar' den diferente forma adapta. Nos conoce por ehemplo e expresion 'punta dede' cu ta cuadra cu e significado na Spaño di señala algo, den direccion di un lugar o un obheto determina. Tambe nos conoce 'apunta' pa indica cu nos ta registra algo, como sinonimo di 'anota', den caso di un exito, por ehemplo un punto den deporte.
Apuntar na Spaño ta ser usa pa indica algo pa cual na Papiamento nos ta usa un palabra di origen Hulandes: 'mik' (verbo: 'mikken'); esaki pa indica cu nos ta punta un arma den cierto direccion o riba cierto obheto. Nos riqueza di idioma no ta depende di un solo fuente, asina ta cu nos conoce tambe cu un persona 'tin bon punteria' cu cual nos ta bolbe na e origen Spaño, talvez tambe pasobra idioma Hulandes den e caso particular aki – di e verbo 'mikken' – no ta duna nos un sustantivo satisfactorio.
Loke nos por a ripara recientemente cu, siguiendo e uso di 'apunta' como sinonimo di 'nombra' ta bin tambe e intento di crea un sustantivo pa e verbo nobo introduci. Asina a aparece e sustantivo 'apuntacion' unda normalmente nos ta papia di 'nombra' y 'nombramento'. Kico haci cu e tipo di desaroyo aki? Yama nan bonbini o rechaza nan como forma no desea pasobra nos tin termino caba cu ta cubri esaki? Importante ta pa corda tambe cu banda di e 'nombramento' cu ta existi desde antaño, awendia nos ta tende y lesa un variante nobo, hopi usa pa politico y empleado publico, cu ta 'nombracion'. Aki tambe e pregunta: kico haci cu e tipo di palabra nobo: rechaza nan como novedad innecesario o yama nan bonbini como elemento nobo den nos idioma? Nos lo opta, den e caso aki, pa mantene e forma cu ta existi di antaño caba, cual ta 'nombramento'. Por tin otro opinion y ta pesey tambe nos ta boga, desde inicio di e column aki, pa un forma oficial di acompaña e desaroyo di nos idioma, cu no ta algo di pasado so, sino di e presente cu nos ta bibando awor. Tin mas ehemplo di e tendencia aki.
Pa completa, nos kier mustra tambe cu na Spaño ta existi otro verbo deriva di e mesun origen (punto; punctum na Latin), y esey ta 'puntuar'. Esaki ta e actividad di duna o registra punto, por ehemplo den competencia deportivo. Na Papiamento nos no ta usa e verbo (puntuar), na su lugar nos ta papia di 'duna punto' o 'anota punto', pero si nos conoce e sustantivo 'puntuacion', tambe usa entre otro den e ambito deportivo.

Comprehensive – comprehensivo?
Pa finaliza, un palabra di origen Ingles: 'comprehensivo' cu nos por a señala recientemente, tambe den e forma di 'comprensivo'. Kico ta anto 'comprehensive'? Na Ingles e ta loke na Spaño ta indica cu 'integral' o 'completo'. Pa elabora un poco mas riba esaki: e verbo 'to comprehend' ta significa na Spaño en berdad 'comprender' y den cierto sentido por traduci esaki cu 'comprensivo' pero esaki no ta e termino pa cubri loke den casi tur caso na Ingles kier bisa cu 'comprehensive'. Kico haci anto na Papiamento cu e termino aki? Nos proposicion ta pa papia di 'comprensivo' ora ta trata di mustra comprension pa un persona o situacion, y usa 'integral' o 'completo' unda na Ingles ta usa 'comprehensive' den e sentido aki. Por cierto cu na Hulandes nan tin un termino bon pa expresa loke na Ingles ta bisa cu 'comprehensive'; esey ta 'allesomvattend' loke na Papiamento por describi cu 'incluyendo tur cos'. Finalmente, nos tin 'comprension' y ta 'comprensivo' cu tin ora nos ta keda confundi cu e desaroyonan nobo cu ta drenta nos idioma. No por core pa nan, mester 'deal' cu nan.

Hulanda:

Ola di calor ta causa 5% mas morto cu a spera prome den juni

(NLTimes)—Den e segunda kwartaal di 2023, mas cu 39.000 hende a muri na Hulanda, 1.900 of 5% mas cu a spera pa e temporada aki. Den e tres siman di juni, tabatin un mortalidad excesivo entre hende den cuido den plaso largo y ciudadanonan mayor di edad. Esaki ta coincidi cu un ola di calor den e pais, segun CBS Hulandes a reporta diabierna.

Juni 2023 tabata e juni mas calor desde medidanan di temperatura a cuminsa na Hulanda na 1901. Temperaturanan tabata mas cu 3 grado mas halto cu normal. Ancianonan y hende cu sistema di immuun zwak ta cay vulnerabel pa calor.
Den e segunda kwartaal, aproximadamente 150 hende mas a muri tur siman, pero esey tabata solamente e mortalidad excesivo durante siman 23, 24 y 25—e tres siman den juni ora tabatin un ola di calor den e pais. Mortalidad excesivo ta nifica ora e cantidad di morto ta hopi mas halto cu a spera prome cu e ta supera e fluctuacion cual ta representa caba.

E cantidad di morto mas halto den e segunda kwartaal por ta parcialmente debi tambe na e epidemia di griep na Hulanda den april. Covid-19 tambe por ta circulando ainda den e pais, aunke e cantidad di particula di virus den rioolering a reduci den e segunda kwartaal. Segun CBS, 319 hende a muri di Covid-19 na februari, e figuranan mas recien.

E mortalidad excesivo den juni tabata exclusivamente entre hende den cuido di largo plaso, manera casnan y institucion di cuido pa hende cu descapacidad, y ciudadanonan mayor di edad. Mortalidad entre hende den cuido di largo plaso tabata casi 10% mas halto cu a spera den e segunda kwartaal, cual ta conta pa 1.350 morto. Na juni, tabatin un mortalidad excesivo den siman 23 pa 25—durante e ola di calor.
Den e segunda kwartaal, casi 900 (4%) hende mas di 80 aña of mas a muri den e periodo. Mortalidad tabata mas halto cu e spera den casi tur siman, y tin tabatin un mortalidad excesivo den siman 23 pa 25. Den e grupo di edad di 65 pa 89, casi 800 (7%) hende mas a muri den e segunda kwartaal, cu un mortalidad excesivo den mita di e simannan.

Den hendenan mas jong cu 65 aña, mortalidad tabata casi 200 (4%) mas halto cu a spera den e segunda kwartaal. Apenas tabatin un mortalidad excesivo den e grupo di edad aki den siman 14,16 y 24, pero e cantidad di morto tabata bao di expectativanan den seis siman y den cercania di e nivel expectativo pa e resto.
Den e prome kwartaal di e aña, un averahe di 225 hende mas a muri pa siman. Tabatin un mortalidad excesivo den e prome dos siman di e kwartaal.

WHO ta declara aspartame posible causa di cancer

Pero guia di consumo ta keda mescos

(CNN) – Pa prome biaha, un comite semi-independiente pa Organisacion Mundial di Salud a bisa diahuebs cu a determina cu aspartame, un sucu artificial popular haya den miles di producto manera soft di dieet y bals sin sucu, mester ta categorisa como "posible carcinogenico pa humano."

Pero maske e designacion aki por causa alarma, e no ta nifica cu e soft di dieet ta causa cancer. E designacion ta nifica cu algun di e investigacion cu Agencia Internacional pa Invetigacion riba Cancer (IARC) di WHO a revisa, ta mustra cu por tin un posible vinculo entre aspartame y cancer di higra, pero e ciencia aki ainda no ta conclusivo, manera si e ta pa asbestos of tabaco.

Aspartame ta considera como un di e aditivo di cuminda mas studia den existencia. Varios cuerpo regulador manera FDA di Merca varios biaha a bisa cu aspartame ta safe pa consumo humano si ta us'e cu cierto guia. De hecho, un comite di experto separa di WHO tambe a haci un evaluacion di riesgo riba aspartame y a bisa diahuebs cu no mester cambia e propio guianan di WHO.

Mientras algun cientifico y fabricante di bebida ta preocupa cu e label di "posible carcinogeno" di WHO ta bay causa confusion cerca consumidornan, e agencia a bisa cu su speransa ta cu e designacion aki lo impulsa cientificonan pa haci mas investigacion riba aspartame y un posible vinculo, si esaki ta existi, cu cancer.

FDA a bisa riba su website ayera cu no ta di acuerdo cu e conclusion di IARC cu aspartame ta un posible carcinogenico pa humano. Tabata den disputa e estudionan riba cual e comite a depende pa yega na su conclusion, bisando den un e-mail pa CNN cu e investigacion tin "fayonan significante."

Aspartame ta un di e sucunan artificial mas usa na mundo. E ta riba mercado pa decadas. E Conseho di Control di Caloria, un asociacion internacional cu ta representa industria di cuminda y bebida cu caloria abao y reduci, ta bisa cu por haya aspartame den como 6mil producto globalmente.
Aspartame por ta inclui den productonan inespera, manera toothpaste of remedi, pero mas comunmente por hay'e den productonan marca como "dieet" of "sin sucu."

Maske WHO a bisa den un decision separa na mei cu hende no mester depende riba sweetener cu no ta sucu pa control di peso, hopi biaha ta usa aspartame den bebida di "dieet" pasobra e tin menos caloria cu sucu regular. Compara cu sucu regular, aspartame tambe ta como 200 biaha mas zoet, pues e productonan no mester asina hopi di dje.

Conseho Insular di Saba a aproba e Ordenansa di Tabaco

Dia 13 di juli 2023, Conseho Insular a vota pa adopta Ordenansa pa Restriccion di Uso di Tabaco na Saba. E ordenansa nobo aki lo drenta na vigor dia 1 di september 2023. E ordenansa ta regula tres area relaciona cu bentananan di tabaco y productonan relaciona cu tabaco.

Prome, ta prohibi pa bende tabaco y productonan relaciona cu tabaco (vapes/sigarianan electronico) na personanan bou di e edad di 18 aña. Di dos, pa sigura cu productonan ta ser bende na personanan legalmente mayor, bendedonan mester pidi pa identificacion for di cualkier persona cu tin un aparencia bou di e edad di 25 aña. Di tres, ta prohibi pa bendedonan bende "e-liquids" cu sabor na hende. Esaki ta inclui tur producto relaciona cu sabor cu ta agrega, inclui aparatonan dispensabel.
Jane O'Flynn, Hefe di Salubridad Publico ta splica pakico esaki ta importante: "Den e ultimo añanan, humamento, specialmente vaping, entre hobennan a aumenta na Saba; e cantidad ya a dobel desde 2017. Nos a ricibi señalnan for di scol- y mayornan cu ta preocupa hopi. Nos a tende e preocupacionnan aki y a elabora e ordenansa aki pasobra nos ta kere cu mester tin structuranan pa facilita un estilo di bida saludabel pa e habitantenan di Saba. Den e ordenansa aki, tambe ta prohibi bende substancianan cu sabor. Hopi pais a tuma e mesun medida recientemente, y mi ta kere cu tur nos tin e mesun preocupacion: sabor agradabel ta contribui na mas humadonan. Nos ta spera cu e ordenansa aki ta un prome paso solido pa reduci participacion den humamento na Saba, specialmente entre nos hobennan, pasobra tur residente tin e derecho pa biba un bida largo, saludabel y satisfecho".
Devi van Groningen, asesor legal di Entidad Publico Saba ta agrega cu "unda na parti Europeo di Hulanda ta prohibi pa bende tabaco, incluyendo aparatonan pa siga, na menornan, na Saba tal regulacionnan no tabata na vigor. Ley nacional Hulandes, Tabaks- en Rookwarenwet, cual ta limita e bentananan di tabaco y productonan relaciona cune, desafortunadamente no ta ser aplica na islanan di BES. En bes di esaki, nos tin legislacion di BES limita y antiguo, cu ta consisti di ordenansa Antiano Hulandes traspasa. Mientras proteccion contra tabaco ta un topico cu gobierno nacional ta reglamenta, nos no por a warda pa gobierno nacional pa tuma accion pa menornan na Saba tin e mesun proteccion contra bentananan di tabaco y vapes manera menornan na e parti Europeo di e pais."
E ordenansa aki ta aplicabel na tur bendedonan cu ta bende productonan di tabaco, incluyendo, pero no limita na, tiendanan, barnan y restaurantnan. Tur establecimento cu ta bende e productonan aki lo ser obliga pa pone borchi pa informa clientenan tocante e disposicionnan di e ordenansa. Bendedonan lo ser invita pa un sesion informativo na augustus pa haya splicacion mas detaya tocante e rekisitonan y contesta pa nan preguntanan. Tambe, durante e sesion, nan lo haya un conhunto inicial di señalisacion obligatorio.
Responsabilidad pa cumpli cu e ordenansa ta un tarea di KPCN y e Team di Aplicacion pa Entidad Publico di Saba.

Resultadonan prometedo logra a traves di Education Standards and Strategy Workshop di Dutch Caribbean Nature Alliance

Recientemente Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) a organisa Education Standards and Strategy Workshop, treciendo hunto autoridadnan respeta di parke y conservacion di e region di Caribe Hulandes. E tayer a enfoca riba desaroyo di normanan di educacion, elaboracion di strategia educativo eficaz pa e organisacionnan di parke, Fundacion di Parke Nacional Aruba, Saba Conservation Foundation, Nature Foundation St. Maarten y St. Eustatius National Parks Foundation. E evento a tuma luga di dia 4 pa dia 6 di juli y esaki a resulta den un exito rotundo, cu adkisicion di informacion valioso y logro di resultadonan uzabel.
E tayer tabatin como meta establece un framework uniforme pa normanan educativo den e parkenan participante, pa garantisa experiencia educativo consistente y di calidad halto. Pa medio di sincronisa nan esfuersonan educativo, e organisacionnan di parke lo fomenta un miho comprension y apreciacion di e biodiversidad natural unico cu tin na nan respectivo islanan.
Durante e tayer e representantenan di e parkenan y conservacion a participa den discusionnan solido y sesionnan di intercambio di conocemento pa desaroya strategia cu lo mehora e iniciativanan educativo dentro di nan organisacionnan. E personanan cu a asisti a explora varios enfoke, sacando bentaha di nan experiencia colectivo pa crea programa educativo impactante cu ta inspira maneho ambiental, conservacion di

biodiversidad y practica sostenibel.
Un di e resultadonan significativo di e tayer tabata identificacion y comprension di e gapnan cu ta existi den ofrecemento di enseñansa di e organisacionnan participante. Door di reconoce e gapnan aki, e organisacionnan por atende esaki den colaboracion cu otro y por surpasa esaki cu solucion directo, sigurando un plan di educacion di naturalesa mas comprensivo.
E tayer tambe a facilita un red fructifero y colaboracion entre e organisacionnan. Door di a comparti e miho practicanan y experiencianan, e personanan presente a descubri forma nobo di cooperacion, manera proyecto educativo hunto y intercambio di fuente. Fortalecimento di e relacionnan aki lo promove sinergia y lo permiti e organisacionnan traha colectivamente riba nan metanan comparti di conservacion y educacion ambiental.
DCNA, como organismo organisado, a expresa su satisfaccion cu e resultadonan di e Education Standards and Strategy Workshop. E aliansa ta reconoce e papel fundamental cu educacion tin den fomento di un conexion profundo entre hende y naturalesa, y ta sigui compromete pa apoya y facilita un miho colaboracion entre e organisacionnan di e parkenan di Caribe Hulandes.
Nos lo kier extende nos mas sincero gradicimento na Oficina di Turismo di Saba pa e apoyo cu e Sala di Conferencia Glenn Holm y e generoso apoyo brinda pa nos patrocinado, WWF-NL, pa nan contribucion di hopi balor na e exito di Education Standards and Strategy Workshop. Nos ta aprecia masha nan asociacion, experiencia y apoyo continuo pa avansa den nos mision comparti di proteha naturalesa di Caribe Hulandes.
Tocante DCNA
(DCNA) ta un red regional di organisacionnan di maneho di areanan proteha cu ta traha hunto pa salvaguardia naturalesa di e islanan di Caribe Hulandes. DCNA ta promove conservacion, maneho sostenibel y consientisacion na publico a traves di asociacionnan strategico y intercambio di conocemento.

Segundo keho entrega contra minister Javier Silvania

(CuraçaoChronicle) – Landsrecherche a ricibi un segundo keho contra minister di Desaroyo Economico, Javier Silvania. Activista politico Elvis de Andrade a presenta evidencia relaciona cu e involucramento di e minister den funcionnan na banda relaciona cu su posicionnan den Finanzas y Salud.

De Andrade ta alega cu Silvania a mantene control di su negoshinan durante e proceso di screening, loke ta viola e ley di screening pa candidatonan ministerial. Di su banda, Silvania a insisti cu el a distancia su mes di su accionnan y a desinverti su interesnan durante e proceso di formacion di gabinete.

Segun e ley di screening, ministernan ta prohibi di tene posicionnan ehecutivo of ta registra den Camara di Comercio pa evita cualkier apariencia di conflicto di interes.

OM ainda mester anuncia si ta bay procede cu e keho. Esaki ta marca e di ocho keho entrega pa De Andrade contra politiconan pa falta di cumplimento cu e ley di screening y supuesto corupcion.

Rutte: Gabinete temporario ta bay sigui traha riba asuntonan sensitivo; fecha di eleccion confirma

(NLTimes)—E Gabinete saliente ainda no por laga asuntonan politico para, manera topiconan sensitivo manera politica di clima, e strategia pa emision di nitrogeno y inmigracion. Prome Minister Rutte a afirma esaki durante su conferencia di prensa despues di e reunion semanal di e Conseho di Ministernan diabierna.

Esaki tabata e prome biaha desde e caida di e Gabinete siman pasa cu ful e team di minister a ser asamblea completamente. E ministernan a dicidi pa tene eleccion di-aranson, dia 22 di november, durante nan ultimo reunion prome cu e break di zomer.

Rutte a bisa siman pasa caba cu e Gabinete saliente no ta bay eherce e restriccion usual di un Gabinete temporario ora ta trata di provee ayudo pa Ucrania, e maneho di e scandal di beneficio pa cuido hubenil y e daño resultante di e extraccion di gas na Groningen. Un presupuesto pa otro aña tambe ta bay ser poni cu atencion pa poder di consumo, cual ainda ta bao presion pa via di inflacion halto.

"Claro cu tin otro topiconan cu nos no por ignora," segun Rutte, incluyendo "topiconan dificil" cu por ta controversial pa Tweede Kamer. Ora esaki ser considera controversial, parlamentarionan por dicidi pa warda pa considera leynan riba asuntonan asina te ora cu e Gabinete nobo drenta gobierno.

"E por ta mas dificil eynan," Rutte a admiti. "Pero nos ta purba di haya un manera toch." Na fin di dia, un Gabinete temporario tambe tin e deber "pa haci lo necesario pa e reino." Tweede Kamer no ta ser considera den un rol temporario y por plan nan mesun cronogram, aunke esaki ta rekeri un mayoria.

Politica di asilo por ta demasiado controversial durante eleccion

Rutte no kier a duna comentario riba e progreso di e ley cual ta ordena pa buscadonan di asilo ser distribui den henter e pais. E ley aki a ser desaroya pa su colega di VVD, Secretario di Estado Eric van der Burg. El a yama pa tur gobierno, for di gobierno nacional pa municipal, incluyendo e dos camber di parlamento, pa goberna e pais mas adecuadamente. Como "un gobierno," nan mester preveni "cu hende den e pais aki ta keda drumi riba tera," Rutte a bisa.

E tabata referiendo na e centares di buscado di asilo cu mester a drumi riba tera na Ter Apel aña pasa pasobra no tabatin luga pa nan den e centro di aplicacion na Groningen. E ley di van der Burg ta diseña pa distribui buscadonan di asilo hustamente den diferente municipio.

Na comienso di september, Tweede Kamer ta bay dicidi cual ley y portofolio di asuntonan nan kier considera ainda, y cual mester warda te ora e Gabinete nobo drenta. Ta posibel cu e ley di distribucion por ser declara controversial. Un cantidad di municipio a anuncia den e ultimo dianan cu nan no kier ricibi buscadonan di asilo sin un ley implementa.

Rutte a bisa cu e ta kere cu tur partido envolvi na Hulanda mester tuma responsabilidad pa adecuadamente ricibi buscadonan di asilo. Tambe el a nota cu den un contexto Europeo, "cu un contribucion activo for di Hulanda," mester traha duro pa reduci e entrada di refugiadonan.

E tabata referiendo na e Pacto di Migracion Europeo encerando e recepcion y proceduranan di aplicacion di buscadonan di asilo na e frontera externo di Europa y e trato di Tunisia, cual ta diseña pa stop crusamento peligroso di buscadonan. Ambos ainda ta den proceso. Tambe el a referi na e acuerdo bilateral cu Hulanda a haci cu Morocco. "Esey no tin un efecto riba e entrada, mi ta convenci di esey."

Eleccionnan nobo ta necesario debi na e caida di e Gabinete siman pasa, pasobra no tabatin un acuerdo riba un pakete di medida pa migracion.

Eleccion plania pa 22 di november; partidonan mester registra prome cu 28 di Augustus

A bin di conoce ayera mainta caba cu dia 22 di november ta e fecha spera pa eleccion. Esaki a ser confirma despues di e reunion di Gabinete. "Si bo organisa eleccionnan, esaki mester ta haci cuidadosamente y confiablemente," segun Minister Hanke Bruins Slot. "Municipionan tin un rol importante den esaki. Nan mester por haci esaki adecuadamente y e prome fecha riba cual nan por haci esaki cuidadosamente ta dia 22 di november." E Conseho Electoral a bisa den pasado cu eleccionnan por solamente ser plania lo mas pronto rond mey november, y e asociacion di municipio, VNG, a dicidi cu e segunda mita di november ta e periodo mas trempan cu esaki por tuma luga.

Normalmente, e tempo di preparacion pa eleccion ta nuebe luna, segun e minister saliente. "Awo esaki mester completa den 4.5 luna. Esaki ta tuma consideracion maximo pa e tempo di preparacion cu e municipionan mester." Rutte a bisa un biaha caba cu esaki ta un "pais slow." Internacionalmente, e tempo largo di preparacion ta un tiki sorprendente, segun Rutte.

E eleccionnan ta bay tuma luga riba un solo dia, en bes di ta parti den varios dia manera a haci durante e pandemia. Durante e eleccion general na 2021, oficialnan tabata kier a preveni cu hopi hende vota na e mesun ora, pa asina mantene un distancia safe. E eleccionnan provincial na comienso di e aña aki a tuma luga den un solo dia.

E Conseho Electoral a bisa cu partidonan cu ta desea di participa tin te dia 28 di augustus pa registra nan nomber di partido. E partido mester entrega nan lista di candidato dia 9 di october. "E Conseho ta considera dia 22 di november como un dia di eleccion pa ta e decision sensibel pa Gabinete, den cuadra cu e conseho di e Conseho Electoral diabierna siman pasa. Asina tin suficiente tempo pa realisa un proceso di eleccion cu ta realistico y verificabel pa tur partido envolvi," segun presidente di e Conseho, Wim Kuijken.

Guatemala: A trek suspension di partido di candidato pa presidencia

(NTN24) – Diaranson ultimo un husgado di Guatemala a inhabilita e partido Semilla di e candidato social democrata, cu a duna un sorpresa den e prome buelta presidencial.

Diahuebs ultimo, Corte Constitucional di Guatemala a suspende e inhabilitacion di e partido di Bernardo Arevalo, candidato pa Presidencia.

E decision aki por a impedi cu e candidato por participa den e segundo buelta presidencial di dia 20 di augustus, sinembargo, e anuncio nobo aki a cambia e prevision.

"Husgado shete di instancia penal a ordena e suspension di e persona huridico di e partido politico Semilla," Rafael Curruchiche, hefe di Fiscalia Special Contra Impunidad a bisa den un video den cual a solicita e inhabilitacion.

Tanto Arevalo como su compañero di formula vice-presidencial Karim Herrera, a pronuncia caba riba e rechaso na e medida.

Arevalo a anuncia cu su campaña lo a sigui "adelante hasta e victoria di e proximo 20 di augustus."

Ademas, el a señala cu el a gana di manera legitimo "y ta p'esey cu ta coresponde na nos pa participa den e segundo buelta, cu a atrasa pa diferente motibo debi na esnan cu tin poder y no kier acepta e resultado y lamentablemente pa e riesgonan cu esaki ta representa pa tur e pais," el a bisa.

Rafael Curruchiche, ta e fiscal cu a integra e caso pa suspende e partido, e ta inclui den e lista di funcionarionan centro Americano corupto cu Merca a haci debi cu el a obstaculisa investigacionnan di corupcion.

Den esaki tambe ta agrega e tension di e sistema politico di Guatemala, despues cu a impedi e participacion di varios di e candidatonan principal pa presidencia, cu tabata percibi como un menasa pa elite politico y economico, ademas di atakenan na libertad di prensa y e exilio forsa di un dozijn di fiscal y huesnan dedica na combatimento di corupcion.

Mexico: Ciudad Juarez ta continua sin centro migratorio despues di candela cu a laga 40 morto

(NTN24) – Tres luna a pasa desde e candela cu a tuma luga na centro migratorio di Ciudad Juarez (Mexico) na unda 40 persona a perde nan bida, e ciudad ta permanece sin un sede migratorio pa atencion di casi 4.000 migrante cu ta yega na e zona pa continua nan caminda pa Merca.

E luga ta permanece cera for di 27 di maart ultimo, pa loke personanan mester busca otro medionan pa avansa cu e tramitenan digital pa drenta Merca.

Segun NTN24 por a constata den un bishita, a logra wak cu e luga no ta ofreciendo e atencion migratorio corespondiente y e trabounan di remodelacion y restauracion no ta avansa.

E murayanan ainda ta continua cu e marcanan di e candela, trapinan ta permanece yen di pertenencianan personal di algun migrante y tambe tin algun tent di Instituto Nacional di Migracion (INM).

Pa algun migrantenan e situacion ta uno compleho, debi cu ora ta yega na e zona aki na estado di Chihuahua nan ta enfrenta cu gruponan criminal cu ta asota e sector.

"Ta dificil pa mi pasobra mi a pasa pa un situacion, cu mi no por bisa pasobra ta hopi peligroso, pero mi a keda secuestra casi un luna," un migrante a afirma.

Segun a conoce, na e limite di frontera aki entre Texas y Chihuahua ta yega personanan di Venezuela, Ecuador, Guatemala, El Salvador y Honduras.

"Na Venezuela no por biba, no tin trabou, 20 dollar so bo ta haya pa siman y p'esey nos ta tuma e riesgo y nos ta crusa hopi pais." Un ciudadano di nacionalidad Venezolano a bisa.

Polemica na Colombia pa pedido di presidente Petro di un lenguahe respetuoso pa ELN

(NTN24) – Presidente di Colombia, Gustavo Petro Urrego, a emiti un resolucion den cual ordena na autoridadnan di Gobierno pa usa un lenguahe "respetuoso" y di "disminucion di conflicto" ora lo referi na e grupo guerrillero Ehercito di Liberacion Nacional (ELN).

Segun e resolucion, "e referencianan cu lo haci di ELN na diferente acto administrativo realisa door di presidente di Republica ta bay haci tocante e reconocemento cu nan ta un organisacion arma rebelde."

Esaki memey di e proceso di paz cu Gobierno ta adelanta cu e grupo guerrillero aki y cu te e fecha a culmina su di tres ciclo di negociacion na La Habana, Cuba.

E partinan a firma un acuerdo di alto al fuego den tres fase cu ta bay ehecuta di manera progresivo te dia 3 di augustus. E fecha aki ta crucial, ya cu for di e momento ey lo implementa stop na rivalidad, denomina den acuerdonan como Stop al Fuego Bilateral, Nacional y Temporal cu ta bay tin un duracion di 180 dia y por extende den acuerdo cu e partinan.

Mester menciona cu diferente accion terorista di ELN a ehecuta den marco di e cumplimento di Decreto 1117, cu ta comprende alto al fuego progresivo entre Gobierno y e grupo arma.

Pa Hernan Cadavid, miembro di Camara di Representante di Colombia, e mensahe cu Gobierno ta manda ta cu "si bo ta un criminal na Colombia, esey ta funciona."

"E mensahe di fondo aki ta cu e criminal ta prevalece mas cu esnan cu ta cumpli cu deber constitucional, di Gobierno por mira e imput di protege ELN cu un stop bilateral," Cadavid a menciona.

Francisco Santos ex-vice-presidente di Colombia a argumenta cu e declaracion aki di e presidente "ta parce no reconoce cu ELN ta un organisacion diferente, na un organisacion narcotraficante, ta un berguensa cu tur e victima y cu nos Forsa Militar."

Parlamento Europeo a condena e inhabilitacion di opositornan Venezolano

(ElNacional) - E Parlamento Europeo a condena diahuebs e decision arbitrario y inconstitucional di inhabilita politiconan di oposicion Venezolano manera Maria Corina Machado, Leopoldo Lopez, Henrique Capriles y Freddy Superlano, entre otro, como tambe e interferencia di e regimen den e proceso electoral di e pais.

E Eurocamara a expresa e condena aki den un resolucion aproba cu 495 voto na fabor, 25 contra y 43 abstencion, cu a vota despues di un debate diaranson atardi na Estrasburgo den cual tambe e Comision Europeo tabata contra e inhabilitacion di opositornan politico na Venezuela y a cualifica esaki como un evolucion sumamente preocupante.

Den e texto, e diputadonan di e Parlamento Europeo a pidi un procedemento independiente pa e nominacionnan na e Consejo Nacional Electoral, e organo cu e competencianan ariba e eleccionnan na Venezuela y ta reconoce e esfuersonan di oposicion contra e regimen pa organisa e eleccion primario manera solucion democratico pa e Venezolanonan cu ta na e pais como tambe na paisnan stranhero.

Autoridadnan Venezolano, e ta agrega, mester establece e condicionnan necesario pa garantisa eleccionnan husto, liber, inclusivo y transparente, mientras cu UE mester apoya e regreso na democracia na e pais aki y pone presion ariba e regimen Venezolano pa libera tur e presonan politico.

E diputadonan tambe a señala nan apoyo pa e investigacionnan di e Corte Penal Internacional (CPI) ariba e delitonan grave y actonan di represion di gran alcance di e regimen Venezolano y a apunta e proximo cumbre entre UE y e Comunidad di Estados Latinoamericanos y Caribeños (Celac), cu lo wordo celebra proximo siman na Brussels, manera un oportunidad pa defende e principionan di e Estado di derecho na democracia y derechonan humano.

Pa Eurocamara, tur e participantenan mester tene nan mes na principionan y e ta confia, ademas, cu e declaracion final di e cumbre lo exigi e respet absoluto di derechonan humano, democracia y libertadnan fundamental.

Venezuela: Precandidatonan presidencial a cera prome debate cu bista riba un encuentro cu porta cera

(ElNacional) - Ocho di e 14 precandidatonan presidencial a topa otro den e mesun luga pa prome biaha. Aunke algun tabata spera 'sanger', debi na e diferencianan entre e opositornan, e encuentro denomina "Hablan los candidatos" a transcuri den un ambiente ameno y respetuoso, durante cual tabatin algun chiste, ta mustra amistad y actonan di hermandad.

Esaki, te ora cu a yega na e tema di inhabilitacionnan. Den e punto ey a keda den evidencia e dilema mas grandi cu oposicion ta enfrenta: defende un candidato cu ta inhabilita of implementa un sucesion te ora cu yega na un candidato cu por enfrenta e chavismo den e eleccion presidencial di 2024.

Despues di 20 minuut di retraso e debate a cuminsa cu un antesala di aplauso den honor na Jose Gregorio Pernalete y Elvira Llovera de Pernalete, mayornan di Juan Pablo Pernalete, hoben asesina dia 26 di april 2017 pa e Guardia Nacional Bolivariana (GNB) durante e protestanan antigubernamental.

E prome encuentro entre e precandidatonan presidencial a termina cu un consensus cu nan a yega na dje backstage, Segun locual e candidato Andres Velasquez a indica, e ocho opositornan cu ta aspira na e Presidencia di e Republica a acorda enfrenta den union e menasanan cu bin contra e primario.

Esaki, despues di e solicitud di suspension di e proceso interponi pa Luis Ratti, cu e Tribunal Supremo de Justicia a acepta evalua. "E dictadura ta bay haci tur cos posibel pa daña e primario. Tin un ambiente cu e TSJ ta bay saca un decision contra di e primario y nos ta bay rechas'e. Ya nos a yega na un acuerdo," el a manifesta.

Di su banda, Solorzano a informa cu e precandidatonan a acorda reuni proximo siman den un encuentro priva, pa discuti e ruta di oposicion dilanti un escenario di inhabilitacion.

"Nos ta convoca pa un reunion otro siman y nos lo por duna respuesta na pueblo tocante e dilema aki cu nos mester supera hunto," el a expresa na El Nacional.

Cuba: Parlamento Europeo ta exigi sancionnan pa Diaz-Canel y ta condena violacionnan di derechonan humano

(CiberCuba) - E Parlamento Europeo a condena e violacionnan di derechonan humano cometi pa e regimen Cubano contra manifestante-, opositor- y liderman religioso, activistanan di derechonan humano y artistanan independiente, y a pidi e autoridadnan pa pone fin inmediatamente na e politica di represion.

E organo a dicta diaranson un resolucion den cual e ta reclama na e Union Europeo (EU) aplica sancionnan contra e responsabelnan di e represion, cuminsando cu Miguel Diaz-Canel como figura prominente di e cadena di mando di e forsanan di seguridad Cubano, hunto cu otro cargonan halto di e gobierno.

Den e documento ta pidi e liberacion inmediato y incondicional di tur e detenidonan solamente pa eherce nan derechonan humano, pa nan retira e cargonan penal abusivo y garantisa e derecho na un huicio husto y e independencia di e poder hudicial.

"Ta condena e recurso na tortura y e mal tratonan di parti di autoridadnan Cubano; ta pidi investigacionnan rapido y imparcial y e acceso inmediato na atencion medico di nan eleccion pa e detenidonan, como tambe e acceso na nan famia," e ta agrega.

Tambe ta pidi e Estado Cubano pa garantisa e derecho di reunion pacifico y libertad di expresion sin discriminacion basa riba opinionnan politico; pa e stop di censura e medionan di comunicacion y controla e acceso na internet, respeta e derechonan na libertad di expresion, di prensa y di reunion y cu e scucha e bos di su ciudadanonan y establece un dialogo nacional integra pa impulsa e procesonan di modernisacion y democratisacion di e pais.

E documento ta recorda cu e financiamento di UE na e sociedad civil di Cuba mester ta na organisacionnan independiente, y no na esnan financia y tolera pa e regimen, pues apoya e ultimonan aki ta ekivalente na financia e mesun regimen cu ta restringi e libertadnan fundamental colectivo di e pueblo.

Buki 'Maternidad' ta contribui na piloto

Modelo y actriz Zuleika Coffie di Aruba, a entrega 'su' buki quadrilingual (den 4 lenga) 'maternidad' na co-burgemeester di Deventer, Sr. Marcel Elferink, como acto di apertura di e exposicion 'destino pa soño', auspicia pa Oranjevereniging.

Oranjevereniging a ofrece cuminda Caribeño, cu fundacion AABA (Antillaans en Arubaans Beraad Apeldoorn) a recomenda. 'Maternidad' a ser publica pa LM publishers . E buki universal aki ta un proyecto di cooperacion entre Zuleika y GN, cu apoyo di diferente otro artista Arubano.

e exposicion di 25 artista regional, titula destino pa soño, ta parti di un intercambio cultural entre 'mama' Hulanda y Sint Maarten, entre Kunstcircuit y NIA. na Kunstcircuit por mira te dia 16 di juli arte cu ta busca conexion cultural entre e diferente parti di nos reino.

Lilian Vos (Biblioteca) a coordina henter e proyecto piloto hunto cu directora di NIA y GN, iniciado di e proyecto, tabata 'consehero general'. Manon van 't Spijker a bay Sint Maarten hunto cu algun bailarin y artista/docente Rob van Putten y Annemarie van Uden, despues cu Silvia Carty, Jonathan Van Anneman y Arlene Halley di NIA a comparti nan experticio na Deventer. Artista/docente Silvia Carty a duna tayer tambe den estudio di 'kunstwerkt' na varios artista "special", alumnonan di Marianne de Bakker. Galeria Art Brut a organisa un subasta di arte pa apoya nan intercambio cultural cu Sint Maarten. Tambe na artistanan cu GN ta guia

na asociacion di artista DAK, Silvia Carty a duna un tayer di Pop Art.

Culminacion di e intercambio cultural tabata un presentacion den Deventer Schouwburg, di e proyecto interdisciplinario na Sint Maarten, cu baile y arte visual (Art2Fuse) di Base4Dance/ Manon y e artistanan Rob y Annemarie.

E piloto 'grassroot' a logra, y awor lo cuminsa prepara intercambio cultural, cu mas parti di Reino, pa futuro. Tambe cu teatro, musica, moda, literatura y/o otro disciplina artistico. E iniciativa 'grass-root' di GN tin apoyo di coordinador Lilian Vos (Biblioteca), Oranjevereniging (DOV), Stadhuis di Deventer, Fondo pa Participacion Cultural, Fundacion Kunstwerkt, Fundacion AABA y otro socionan.

Tambe na Apeldoorn, recientemente, Zuleika Coffie y GN a entrega e buki di Maternidad na wethouder Sunita Biharie, como un acto di apertura di KOM. KOM ta un festival multicultural internacional nobo, cu a cuminsa na Apeldoorn na 2022, caminda varios cultura ta topa y tin hopi diversidad. Cu musica, danza, arte (performance), tayernan, cuenta/ poesia, moda, actividad infantil, exposicion y actividad di diferente cultura cu ta participa. Tambe cu cuminda di China, Turkia, Maroco, Etiopia, Libanes, Indonesia, Africa, islanan di Cabo Verde, Eritrea, Iran, Caribe, etcetera. KOM kier stimula encuentro colorido, cu tema di Naturaleza, Cultura y Diversidad. KOM ta ser apoya e.o. pa Amnesty, Energieke Maten, Zero Waste, IVN, Refugee Work, fundacion Samenspraak y Stimenz. Desde e prome aña, GN a ser invita pa haci 'street-sketch' na KOM.

Na 2023 tabatin escritor di diferente pais, cu a lesa algo di nan buki pa publico por a haci pregunta despues. Actriz Zuleika Coffie, biba na Amsterdam pero representando Aruba, tabata un sorpresa. Cu hopi emocion Zuleika a comparti un historia intimo cu su poesia 'RESPET', den e 4 lenga mas papia na Aruba. Publico presente a gusta e actuacion masha y a pidi Zuleika pa sigui lesa mas poesia. Un actuacion hopi exitoso... di e actriz Arubiano.

Tambe ta un soño pa comparti 'Maternidad' na nos Reino den Caribe. Maternidad ta un proyecto di cooperacion den 'imagen y palabra' entre dos artista profesional Arubiano reconoci. Un buki cu no ta unicamente un oda na maternidad universal (y particular), sino tambe e aspiracion pa yuda crea un brug entre e partinan Europeo y Caribense di Reino Hulandes y entre nan y resto di mundo, den e sentido artistico di e palabra.

Cera conoci cu candidata No. 3 Serena Croes pa Miss Teen Aruba International

Diasabra 22 di Juli lo tuma luga den Cas di Cultura e eleccion di Miss Teen Aruba International 2023. Un total di 8 candidata lo competi pa e corona mas codicia di nos hubentud cual ta Miss Teen Aruba International. E aña aki GLW Foundation ta celebra su di 14 eleccion como Miss Teen Aruba International , pues ta preparando pa su gran celebracion di 15 aña na 2024.

Ban conoce un poco mas di Serena
Conta mi un poco di bo?
Algo di mi cu mi por bisa, ta cu mi ta un hende hopi positivo y mi gusta hopi e naturalesa
Kico ta bo dream job?
Mi dream job ta cu mi lo kier bira un modelo profesional .
Dicon miss Teen Aruba International?
Paso e ta algo cu mi tabata interesa ya for di aña pasa y mi kier a purba algo nobo pa un experencia nobo.
Kico ta bo cuminda preferi?
Mi cuminda preferi mester ta aros cu bonchi , mi gust'e hopi.
Cua ta bo dream vacation destination?
Mi dream vacation mi ta kere lo ta pa mi biaha pa South Korea y wak un concierto di mi faborito grupo .
Color faborito?
Mi color faborito ta berde door cu mi gusta e color di e naturalesa.
Kico por pone bo rabia?
Algo cu por pone mi rabia ta hende falso y bullying .
Kico ta haci bo feliz?
Sali cu mi amigonan of mi famia. Basicamente ta cu hende mi stima .
Nos ta desea Serena tur clase di exito pa anochi final di Miss Teen Aruba International, si bo ta desea di cumpra carchi por haya esaki cerca bo candidata preferi pa 50 florin of reserva di bo na 5616151.
Miss Teen Aruba International nos ta e academia.

Betto- y Bryan Haayen a gradua cu tur honor na EPI

Na nomber di nan ex-maestronan di Filomena College MAVO, e morocho Betto y Bryan Haayen ta ricibi palabranan di pabien cu nan graduacion 2023 na Colegio EPI Aruba den e sector Sociaal Pedagogisch Werk.

Ademas Bryan a resulta tambe e miho graduado di e opleiding y overall pa 2023. Nan ta ricibi pabien di nan famia henter y tur nan amigonan. Pabien specialmente di maestro Joan Mahendrepersad di Filomena College MAVO cu ta bisa nan di ta mas cu orguyoso di nan logro bunita.

Mauro Geerman ta e best geslaagde di Filomena College MAVO

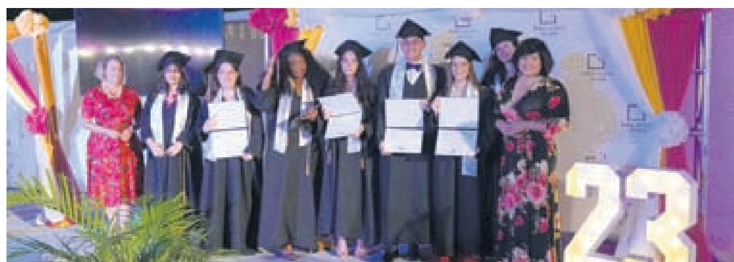

Durante di e celebracion di graduadonan y entrega di e diploma 2023 na Barcadera Party Venue, directorado di Filomena College MAVO, director adhunto Joraine Oduber, a haci entrega di un regalo special na e miho graduado di e scol di e aña aki.

Mauro Geerman ta un studiante ehemplar cu a slaag cu N-Profiel cu entre otro dos 8 di cual un pa Scheikunde y otro pa Economie. Tambe p'e materianan Wiskunde y Natuurkunde e tin un 9.0 riba su lista. Directorado y personal a felicit'e y dese'e tur clase di exito den futuro.

Prome Minister Ta Felicita Tur 8 Studiante Di Educampus Cu A Gradua

"Masha pabien na cada un di boso. Corda semper pa sigui siña, sigui innova, y sigui inspira"

Diasabra ultimo, Prome Minister Evelyn Wever-Croes a atende e ceremonia di graduacion di Educampus na Fort Zoutman. Educampus ta un scol completamente "online" cu ta prepara hobennan pa siglo 21. Cada semester (6 luna), nan tin un ceremonia di graduacion pa e studiantenan, y e biaha aki un total di 8 studiante a gradua y lo ta biahando pa Hulanda pa asina sigui nan estudio den e ramo cu nan ta desea.

E anochi tabata uno ameno, na unda e 8 studiantenan aki a haya nan certificado den presencia di nan famia. Prome Minister a duna un discurso, felicitando cada un di nan cu e gran logro aki. Un felicitacion special a bay pa Hulda Lovius cu a saca e GPA di 3.6 cual ta esun di mas halto entre e graduadonan.

Tambe, durante su discurso, Prome Minister a expresa e importancia cu innovacion tin pa su persona y pa educacion en general. El a splica cu innovacion combina cu educacion, tin e potencial pa kibra barera, crea oportunidadnan nobo cu lo forma e futuro di nos sociedad. Unabes cu inlcui innovacion den enseñansa, nos ta preparando e muchanan y dunando nan e materialnan necesario pa prospera den futuro.

"Masha pabien na cada un di boso. Corda semper pa sigui siña, sigui innova, y sigui inspira. Mi ta desea boso hopi exito den futuro y mi ta sigur cu cada un di boso lo logra cosnan grandi, haciendo nos hopi orguyoso", Prome Minister a expresa.

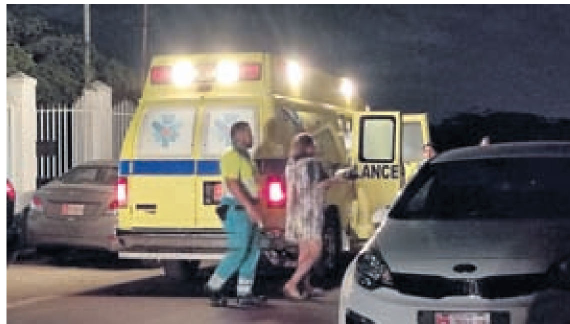

Cacho brabo los riba caya a morde muhe na Sabana Blanco

Diahuebs anochi a drenta informe di cu cacho brabo a morde un muhe na Sabana Blanco, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un cacho masha brabo los riba caya, cu a ataca e muhe y mord'e varios biaha dilanti di su cas.

Na yegada di e ambulance nan a atende e heridanan y a transporta e muhe pa hospital pa ricibi atencion avansa y tambe vacuna di anti-tetanus.

Hoben di 15 aña a bay pasa di un balcon pa otro na un hotel na Palm Beach y a cay

Diabierna madruga a drenta informe di cu un turista mucha di 15 aña a bay pasa di un balcon pa e otro, pero a cay y a resulta herida, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya y e ambulans mesora nan a drenta y bay paden, nan a encontra cu e mucha na yoramento y a atend'e y transport'e pa hospital cu urgencia.

Polis a solicita presencia di e investigador tecnico y forensico pa bin y documenta e escena di e incidente.

Polis a bay Anasastraat pa un pelea cu arma

Polis a detene un persona y confisca e arma

Diahuebs atardi a drenta informe di un pelea cu arma na Anasastraat, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.

Na yegada di e patruya a haya un homber para cu un golf Club den su man y e otro banda un homber preocupa. Polis a acerca e homber preocupa y esaki a bisa cu no tabatin pelea a tuma lugar, pero si e homber a presenta cu e club di golf den su man insistiendo cu awe e tin cu cobra.

Como cu e homber a bini premedita cu e arma polis a detene y a bay cune na warda di polis pa atende su caso di intimidacion.

Security atento a atrapa y wanta 2 hoben local menor di edad cu a bay hotel pa haci fastioso

Diahuebs anochi laat a drenta informe di cu un security na un hotel na Eagle a atrapa 2 hoben menor nan so cu tabata haci y deshaci cosnan no permiti riba e tereno di e hotel y a wanta nan pa polis, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a tuma e 2 muchanan over y a bay warda di polis unda eynan a yama e mayornan pa bin busca nan yiunan y conta nan kico nan tabata haci nan so den e oranan ey na e hotel, sin supervision di mayornan.

Accidente di cadena cu 4 auto envolvi y 3 persona a resulta herida den un impacto basta fuerte

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente cu varios auto envolvi y cu hende herida pabao di rotonde banda di Drive-Inn, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente di cadena entre 4 auto unda cu e chauffeur di un Mitsubishi Lancer bayendo direccion pariba yegando rotonde banda di Drive-Inn no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal fuertemente tras di un Honda CRV consecutivamente e Honda aki a bay dal tras di un Nissan March y e March a bay dal tras di un Ford Ecosport. Debi na e impacto den tur e autonan e chauffeur-nan a resulta herida cu excepcion di esun di e Ford. Na yegada di e ambulancenan nan a transporta e 3 heridonan pa hospital.

2 container a pega candela den Mondi Fierno y tabata menasa un cas di famia

Diahuebs atardi a drenta informe di cu tin un container na candela den e mondi na Mondi Fierno y esaki tabata menasa un cas den cercania. Mesora a dirigi bomberonan na e sitio.

Na yegada di e bomberonan nan a bin compronde cu den e container tabata tin mueble y articulonan di cas warda. Door di e intensidad di e candela e cayente a pega e otro container banda di dje tambe na candela. Bomberonan a pidi refuerso y tambe e “tankwagen” pa suministra e awa. Despues di un lucha continuo y cu mas biaha e tankwagen a bay busca awa a domina e candela y a sigui pa “na blussen” pa paga e candela por completo.

Corte di apelacion ta suspende orden limitando contacto di administracion di Biden cu companianan di rednan social

(AP) — Un corte di apelacion federal ayera temporalmente a suspende un orden di corte inferior limitando e comunicacion di oficialnan di brasa ehecutivo cu companianan di rednan social tocante postnan controversial online.

Abogadonan di administracion di Biden a pidi e Corte di Apelacion na New Orleans pa suspende e veredicto preliminar emiti dia 4 di juli pa hues Terry Doughty. Doughty mes a rechasa e solicitud pa suspende su orden pendiente di apelacion.

Corte di Apelacion a duna orden suspendiendo e mandato di Doughty "te proximo orden for di e corte." A yama pa programa argumentonan den e caso a base agilisa.

Entrega aña pasa, e demanda ta alega cu e administracion, en efecto, a censura libertad di expresion door di discuti

posible accion regulatorio cu gobierno por tuma mientras ta presiona companianan pa elimina loke ta considera desinformacion. Vacuna di Covid-19, asuntonan legal involucrando Hunter, yiu homber di presidente Joe Biden, y acusacionnan di fraude den eleccion tabata entre e topiconan resalta den e demanda.

Doughty a emiti un orden riba Dia di Independencia Mericano y e motibonan compañando esaki a cubri mas cu 160 pagina. El a bisa cu e demandantenan tin gran probabilidad di gana nan demanda andando. Su mandato a blokea e Departamento di Salud y Servicionan Humano, FBI y varios otro agencia di gobierno y oficialnan di administracion di "curasha, presion of induci den cualkier manera e eliminacion, retiro, supresion of reduccion di contenido conteniendo discurso liber protegi."

Abogadonan di e administracion a bisa cu e orden tabata demasiado amplio y vago, generando pregunta tocante loke oficialnan por bisa den combersacion cu companianan di rednan social of declaracionnan publico. Nan a bisa cu orden di Doughty ta representa un menasa di daño publico "grave" door di freeze e esfuersonan di e brasa ehecutivo pa combati desinformacion online.

Doughty a rechasa e solicitud di e administracion pa un suspension dialuna, skirbiendo: "E acusadonan ta argumenta cu e mandato mester keda suspendi pasobra e por interferi cu habilidad di gobierno pa sigui traha cu companianan di rednan social pa censura e discurso politico clave di Mericanonan a base di punto di bista. Den otro palabra, gobierno ta busca pa suspende e mandato pa asina por continua violando e Prome Amienda."

Den e solicitud pa e Corte di Apelacion emiti un suspension, abogadonan di e administracion a bisa cu no tin evidencia di menasa di e administracion. "E corte di districto no a identifica evidencia sugeriendo cu un menasa a compaña cualkier solicitud pa eliminacion di contenido. En berdad, e orden rechasando e suspension – por asumi resaltando e evidencia mas fuerte – a referi na "un serie di declaracionnan riba rednan social,"" e administracion a bisa.

E "suspension administrativo" ayera a ser emiti sin comentario pa un panel di tres hues: Carl Stewart, James Graves y Andrew Oldham. Un panel diferente for di corte, cual tin 17 miembro activo, ta bay scucha argumentonan pa un suspension mas largo.

FTC investigando creador di ChatGPT pa problema cu proteccion di consumidor

(AP) – Comision Federal di Comercio Mericano a lansa un investigacion riba OpenAI, creador di ChatGPT, riba si e compania di inteligencia artificial a viola leynan di proteccion di consumidor door di elimina data publico y publica informacion falso a traves di su chatbot.

E agencia a manda OpenAI un carta di 20 pagina solicitando informacion detaya riba su tecnologia di AI, producto, cliente, salvaguardia pa privacidad y acuerdonan di seguridad di data.

Un vocero di FTC no tabatin comentario riba e investigacion, cual prome a keda reporta pa The Washington Post riba diahuebs.
E documento di FTC cual e Post a publica a bisa OpenAI cu e agencia tabata investigando si a "comete practicanan inhusto of engañoso riba privacidad of seguridad di data" of practicanan cu ta daña consumidornan.

Fundador di OpenAI, Sam Altman a tweet decepcion cu e investigacion a keda revela den un "leak", notando cu no "lo yuda crea confiansa" pero a agrega cu e compania ta bay traha cu FTC.

OpenAI a enfrenta scrutinio den otro areanan. Reguladornan Italiano temporalmente a blokea ChatGPT pa preocupacion pa privacidad, y vigilantenan di privacidad na Francia, España, Irlanda y Canada tambe ta poniendo mas atencion, incluyendo algun cu a lansa investigacionnan despues di ricibi keho.

E movida di FTC ta un menasa regulatorio serio na e industria nasciente pero creciendo rapidamente di AI, maske no ta e unico reto cu e companianan aki ta enfrentando.

Comediante Sarah Silverman y otro dos autor a demanda tanto OpenAI como compania mama di Facbeook, Meta pa violacion di derechonan di autor, alegando cu a train e sistemanan di AI di e compania ilegalmente door di expone nan na setnan di data conteniendo copianan ilegal di nan trabao.

Diahuebs, OpenAI y Associated Press a anuncia un acuerdo bao cual e compania di AI ta bay haya un licencia pa e archivo di noticia di AP.

Altman a bin dilanti como un embahador global pa AI despues di su testimonio dilanti Congreso Mericano na mei y un tour mundial subsecuente, incluyendo na Europa, unda oficialnan ta poniendo e tokenan final riba e prome reglanan comprensivo pa AI na mundo.

E regulacionnan ta bay enfoca riba asuntonan di riesgo manera accion predictivo di polis y scoring social, y ta bay inclui provisionnan pa AI generativo revela cualkier material cu derecho di autor cual a usa pa train su algoritmonan.

Altman mes a haci yamado pa regulacion pa AI, maske usualmente e ta enfatisa menasanan existencial dificil pa evalua, manera e posibilidad cu sistemanan di AI super inteligente por algun dia lanta contra humanidad.

Algun persona ta argumenta cu enfoca riba e "relato di ciencia ficcion" lehano di un

AI super poderoso lo por hacie mas dificil pa tuma accion contra dañonan ya existente cu ta rekeri pa reguladornan bay mas profundo riba transparencia di data, comportamento discriminatorio y e potencial pa engaño y desinformacion.

"Ta e miedo di e sistemanan aki y nos falta di comprension di esakinan loke ta haciendo cu tur hende tin un 'freakout colectivo'", segun Suresh Venkatasubramanian, un cientifico di computer di Brown University y exdirector assistent pa ciencia y husticia na e oficina di Cas Blanco pa Politica di Ciencia y Tecnologia, a bisa AP na mei. "E miedo aki, cual no tin base, ta un distraccion di tur e preocupacionnan cu cual nos ta luchando actualmente."

Noticia di e investigacion di FTC riba OpenAI a keda revela apenas algun ora despues di un audiencia combativo di Comite Congresional Hudiciario den cual presidente di FTC, Lina Khan a enfrenta contra legisladornan Republicano kende a bisa cu e ta demasiado agresivo den persigui companianan tecnologico pa acusacionnan di mal actuacion.

Republicanonan ta bisa cu e ta acosando Twitter desde su adkisicion pa Elon Musk, arbitrariamente demandando companianan grandi di tecnologia, y nengando pa retira su mes di cierto casonan. Khan a pusha back, argumentando cu mas regulacion ta necesario mientras e companianan a crece y cu conglomeracion tecnologico por daña economia y consumidornan.

Cuerpo di ciclismo mundial ta prohibi muhe transgenero di participa den evento femenino

(AP) — Atletanan transgenero femenino cu a transiciona despues di pubertad masculino no ta bay ta permiti mas pa cometi den caredanan di hende muhe, segun cuerpo di ciclismo mundial, UCI a bisa ayera.

E Union Internacional di Ciclismo a uni e cuerponan gobernante den track and field y landamento como deportenan di top-tier Olimpico adresando di e manera aki e asunto di atletanan transgenero y equidad den deporte femenino.

E decision di UCI a bin despues cu ciclista Mericano, Austin Killips a bira e prome muher abiertamente transgenero pa gana un evento oficial di ciclismo na mei. "For di awo, atleta transgenero femenino cu a transiciona despues di pubertad (masculino) ta bay ta prohibi di participa den eventonan di muhe riba kalender internacional di UCI – den tur categoria – den e varios disciplina," e federacion a bisa den un declaracion.

UCI a bisa cu e suspension, cuminsando dialuna, tabata necesario pa "sigura oportunidadnan igual."

UCI a bisa ayera cu "a tuma nota di e estado di conocemento cientifico cu no ta confirma cu al menos dos aña di terapia di hormoon pa afirmacion di genero cu un concentracion desea di testosterona di 2.5 nmol/L ta suficiente pa completamente elimina e beneficionan di testosterona durante pubertad den hende homber." Tambe a nota e dificultad pa "yega na conclusionnan preciso tocante e efectonan" di terapia di hormoon pa afirma genero. "Mirando e estado actual di conocemento cientifico, tambe ta imposible pa descarta e posibilidad cu factornan biomecanico manera e forma y areglo di weso den nan brasa y pia por constitui un bentaha duradero pa atletanan transgenero femenino" UCI a agrega.

Miembro di e Comision Tecnico "Direccion di Deporte" di COA rumbo pa asisti forum na "International Olympic Academy"

Miembro di Direccion di Deporte den e parti Metodogico y tambe Hefe di Mision pa wegana Panamericano Santiago2023 Jonathan Wever lo biaha pa asina asisti na un Curso na Olympia, Grecia na e Academia Internacional Olimpico.

E forum aki ta un momento unico unda delegadonan di tur pais rond mundo ta bin hunto pa asina forma parti di e "16th International Session

for NOAs and NOCs delegates". Durante e sesion aki lo tin varios topico olimpico cu lo wordo trata y discuti cu enfoke riba programanan y proyectonan educativo den area di "Olympic Values" y esaki tambe lo sirbi como un tremendo oportunidad pa crea conexion cu diferente NOC/NOA pa asina intercambia ideanan y crea relaccionan cu diferente pais pa asina traha hunto.

E topico principal di e aña aki ta "Innovating physical education and Olympic Values education to build a better world" cu extra atencion riba e tema di "Innovative, tailored and inclusive physical education and Olympic values education for the needs of modern societies". E forum aki lo dura un siman, unda sigur lo tin hopi oportunidad pa por siña y bolbe Aruba cu inspiracion pa traha riba proyectonan local.

Di parti di Comite Olimpico Arubano, ta desea Jonathan hopi exito na e forum aki.

Prome entrenamento pa Beach Tennis na Santa Marta

Diahuebs den oranan di mainta e atletanan di Beach Tennis a yega Santa Marta. Na nan yegada nan a ser ricibi pa e hefe di mision Rodymar Geerman.

Despues di esaki a sali di biaha pa asina conoce e area di competencia y haci nan prome entrenamento. E atletanan di Beach Tennis lo start nan competencia diasabra awo. Nan lo ta competiendo den e divisionnan di single, doubles y mix.

E weganan di Santa Marta lo ta for di dia 14 pa 21 di Juli proximo.

BISTA POLITICO

Lider partido Curpa, Eric RAS

En bes di un palabra di aliento, gobierno ta bin cu mas medida pa e pueblo

Un comedia total a tuma lugar den nos Parlamento durante tratamento di ley di BBO na frontera. Prome cu e BBO na frontera (BMEP) drenta na vigor ya hopi negoshi a hisa nan prijs caba y pa 1 di augustus lo bolbe aumenta prijs kiermen un efecto sigur di 14%.

Gobierno no a worry cu gremio comercial mucho menos cu gremio sindical. Gobierno ta sigui aumenta su gastonan den e suppletoire begroting. Un miembro di partido Raiz a laga su voz resona cu lo no aproba e ley di BBO na frontera si no inclui logopedie den AZV. Augustus lo yega e parlamentario aki lo mira cu e lo no wordo inclui den AZV.

Nos ta kere mihor partido Raiz a pidi pa nos adultonan mayor y esnan sin trabao no paga na eigen bijdrage ora nan mester bay botica pa nan remedi. Nos ta mita di juli y ainda no tin ningun novedad kico lo bay pasa cu SABA. Nos tin un gobierno cu no ta interesa den salud ni cuido di nos adultonan mayor. Tampoco no ta interesa den esnan cu no tin trabao. Nos tin un gobierno cu ta gaba manera suco ta gaba su mes pero cada dia cu pasa nos pais enbes di prospera ta bayendo atras. Esaki ta e agenda cu nan ta sigui esta maltrata nos pueblo. E problema aki ta cuminsa bati na pueblo su porta caba y ta bibando e den carni propio. Cuanto mas nos pueblo lo bay tolera e situacion cu ta manera un time bom. E holoshi ta sigui tik te ora e bisa boom.

Negoshinan por aumenta nan prijs pero si no tin cumprado lo no tin ganashi. Pueblo tin cu wanta e sla pa mal maneho di gobierno. Riba dje e comerciantenan a dicidi di bay over na placa cash paso nan tambe mester defende nan ganashi sino nan mester paga mas na administracion di banco.

Un tempo e stationnan di gasolin tambe kier a stop e sistema di swipe. No keda straña si esaki bay pasa tambe. Parce cu awor SIAD por haya acceso na bo cuenta bancario entrante januari 2024. Nan por haya sa cuanto savings of time deposit bo tin. Poco poco nos pueblo ta perdiendo su privacidad.

Pueblo esaki ta e modelo socialista/comunista. Ora un gobierno den manera dictatorial ta pone medida riba lomba di pueblo ya nos pueblo no tin voz mas. Aruba ta un pueblo pluma cu mester biba na rudia. Gobierno ta caba cu dignidad di nos pueblo. Durante campaña a priminti di goberna sin medida awe pueblo ta esclavo di medida. Gobierno di partido mep aki a hinca nos pueblo den un mega debe financiero cu cooperacion di nos banconan local.

A subi mercado internacional y awe nos pueblo ta mara na debe te cu 2037. Tanto partido avp y partido mep tin nan firma poni bao di e mega debe. Durante periodo di gobernacion di partido mep di 2001 pa 2009 a viola articulo 29 di nos Statuut pa fia placa den exterior. Cada bes cu refinancia nos debe nacional mester paga tanto nos banconan como esun den exterior un interes halto. E presupuesto 2024 lo no bay tin un surplus pa via gobierno no tin un maneho ni un vision. Nan programa di gobernacion ta hinca Aruba den debe y pone medida riba lomba di pueblo. Poco poco e clase media ta desaparece.

Nos ta den un recesion mundial y nos por a mira cu KLM ta baha su cantidad di vuelo y na Merca tambe situacion ta bira pio. Nos ta den e tormenta perfecto y pronto nos lo tende cu economia mundial a crash y banconan ta dal nan porta cera. Un general militar Mericano a bisa cu e banconan lo por dal nan porta cera pa 21 dia. Lo no tin atm y tampoco lo por swipe. Nos bon Dios ta duna nos gobernante un tempo pa nan arepenti, pero e tempo pa arepentimento tambe tin un fecha cu ta caduca. Laga nos warda riba e tempo perfecto di Dios pa mira Dios su husticia. Locual cu nos gobernantenan y parlamentarionan a sembra nan lo cosecha awor. Cada paso cu bo dal tin consecuencia. E por ta bon of e por ta malo. Partido Curpa ta keda e unico alternativa.

BISTA POLITICO

Lider di Fraccion di AVP, mr. Mike Eman:

E blauwe vogel ta duna Aruba un señal di advertencia atrobe!

"Antes den minanan di carbon mineronan ta drenta den e tunnelnan cu un canari gel pa duna nan indicacion si tin peliger di carbon monoxido den e mina. Si tabata tin gasnan peligroso den e mina, e gasnan aki ta causa morto di e canari promer cu e mineronan. Proporcionando asina un advertencia pa mineronan sali inmediatamente for di e mina.

E promer señalnan di caida di cantidad di pasaheronan riba KLM y turismo for di Hulanda por ta un señal asina di advertencia cu nos tin cu tene cune", e lider di oposicion mr. Mike Eman a duna di conoce den prensa.

Cifranan cu por ta un advertencia

Eman ta splica cu den siman e a emiti un relato expresando preocupacion cu KLM ta baha su capacidad di asiento pa Aruba. "Mi a mustra cu no ta promer bes cu KLM ta sirbi como "barometer" di kico futuro di turismo di Aruba lo trece". E lider di fraccion di AVP ta lamenta cu Minister Ursell Arends, encarga cu "airlift", no tabata na haltura di e desaroyo aki y Minister di Turismo, Dangui Oduber, a purba di contradeci e preocupacion aki cu referencia na cifranan di turismo for di Merca. Pa e motibo aki e lider oposicion a presenta awe na prensa prueba di e cifranan cu e ta mira como e "canari gel", pero den e caso aki e betrouwbare "blauwe vogel" den e tunnelnan di turismo cu ta duna ya señal di advertencia. Eman a presenta cifranan di caida di pasahero di KLM y caida di turistanan procedente di Hulanda.

E cifranan di caida ta papia pa nan mes

E cifranan cu Eman a presenta ta mustra cu e cantidad di pasahero riba KLM a cay for di 18.648 te cu Mei na 2022 pa 15.294 te cu Mei 2023. Esaki ta un caida di no menos cu 18%. E pruebanan ta mustra tambe cu e cifranan di Hulanda ta mustra un caida aun mas grandi. Di 21.036 turista te cu Mei 2022 e cantidad a cay te cu 16.339 na Mei 2023. Esaki ta un caida di 22.3%. "Aki nos claramente ta hayando un señal di advertencia di e "blauwe vogel" cu ta dunando Aruba un "heads-up" cu "something is going wrong", Eman ta enfatisa. Ora un aerolinea asina prestigioso manera KLM cuminsa duna indicacion cu tin un reduccion di demanda pa Aruba tur alarmanan mester ta riba "rood", segun e lider di oposicion.

Gabinete Wever Croes ta iresponsabel

E motibo cu Eman ta considera e situacion aki hopi grave ta pasobra cu Gabinete Wever Croes a opta pa haci Aruba hopi mas caro cu tur su medidanan, manera redoblacion di BBO, aumento dramatico di accijnzen riba bebida, aumento di roomtax cu mas di 30%, aumento di airport tax y awor e BBO di 7% na frontera, pero no a haci ningun investigacion di kico esaki ta nifica pa e posicion di competencia di Aruba den turismo.

Eman ta bisa cu bou di e condicionnan aki lo bo a spera cu Gabinete Wever Croes lo ta hopi alerta y ta monitoria e cifranan di cerca y lo a capta e "alarma" di caida di bishitantenan di Hulanda como un advertencia. Eman ta bisa cu e mercado di Hulanda ta mas sensitivo pa aumentonan di prijs. Hulandesnan ta skerpi pa haya "waar voor hun geld" y ta e promer mercado cu ta laga bo sa si bo ta birando mucho caro. "P'esey mi no por caba di compronde cu no ta acepta e situacion grave aki di un caida di 22% for di Hulanda como un advertencia pa henter nos desaroyo turistico", Eman ta bisa. E ta mustra cu esaki por ta un advertencia ta bira mas contundente ora mira cu en general e ocupacion di Aruba a cay cu 6.3% te cu Mei 2023. "Esey ta un indicacion general, no di Hulanda so", mr. Mike Eman ta enfatisa.

Stopover Visitors by Primary Carriers: YTD 2023 May

Aruba: Total Stopover Visitors by Primary Airlines YTD 2023 May					
	2023	% share	2022	% share	% change
JetBlue	116,529	22.8%	127,946	30.0%	-8.9%
American	116,002	22.7%	84,686	19.8%	37.0%
Delta Air Lines	68,640	13.5%	50,527	11.8%	35.8%
United	62,457	12.2%	60,847	14.3%	2.6%
Southwest	24,905	4.9%	19,797	4.6%	25.8%
Avianca	19,210	3.8%	11,488	2.7%	67.2%
Copa	16,339	3.2%	11,812	2.8%	38.3%
KLM	15,294	3.0%	18,648	4.4%	-18.0%
Air Canada	10,200	2.0%	944	0.2%	980.5%
WestJet	9,221	1.8%	4,953	1.2%	86.2%
Sunwing	7,521	1.5%	3,612	0.8%	108.2%
Divi Divi Air	6,859	1.3%	5,394	1.3%	27.2%
TUI/ArkeFly	6,448	1.3%	8,271	1.9%	-22.0%
Wingo	6,400	1.3%	3,090	0.7%	107.1%
Spirit Airlines	5,926	1.2%	2,809	0.7%	111.0%
EZ Air	4,118	0.8%	2,302	0.5%	78.9%
Private	2,839	0.6%	1,349	0.3%	110.5%
Sun Country	2,255	0.4%	2,124	0.5%	6.2%
Surinam Airways	2,041	0.4%	1,835	0.4%	11.2%
Charter	1,757	0.3%	741	0.2%	137.1%
JetAir Caribbean	945	0.2%	90	0.0%	100.0%
British Airways	780	0.2%	-	0.0%	100.0%
Other Airlines	3,347	0.7%	3,534	0.8%	-5.3%
Total	**510,033**	**100.0%**	**426,799**	**100.0%**	**19.5%**

Departamento di Impuesto ta haci cambio temporal di localidad pa cu servicio publico

En conexion cu trabounan di mantencion necesario

Departamento di Impuesto ta haci un cambio temporal di localidad pa cu servicio publico. Esaki ta debi na trabounan di mantencion necesario cu lo tuma lugar den e sala unda ta ricibi e bishitantenan na oficina principal na Camacuri.

Mientrastanto Departamento di Impuesto kier sigura cu ta sigui brinda servicio na publico sin interupcion. Siguientemente ta sigui un skema di e localidadnan cu lo keda activa durante e proximo simannan. E servicio na cliente via telefon 522 7424 ta continua durante e orario di custumber: 7:45 - 11:30 | 1:15 - 3:30. Departamento di Impuesto ta pidi su contribuyentenan pa tuma bon nota di e anuncio importante aki pa asina evita cualkier inconveniencia.

Dialuna 17 di juli 2023

Localidad	Servicio	Orario
Oficina principal na Camacuri	Servicio na cliente (receptiebalie)	Cera
E oficinanan situa na: MFA Paradera y MFA Savaneta	Servicio na cliente (receptiebalie) - Entrega documento - Busca documento - Busca carchi di persoonsnummer - Peticion pa areglo di pago	8:00 - 12:00 | 1:00 - 3:00
Tur otro servicio manera servicio di caha ta sigui normal segun orario di custumber na oficina principal y na oficinanan den districto.		

Entrante diamars 18 di juli 2023 (valido durante periodo di mantencion)

Localidad	Servicio	Orario
Oficina principal na Camacuri	---	Cera
Oficina anexo na Camacuri (Ta drenta na porta nr. 2)	Servicio di caha pa persona 60+ (no comerciante) y pa e personanan cu ta haya onderstand	7:45 - 11:30 | 1:15 - 3:30
Oficina anexo na Camacuri (Ta drenta na porta nr. 2)	Busca plachi di number	7:45 - 11:30 | 1:15 - 3:30
E oficinanan situa na: MFA Noord MFA Paradera MFA Santa Cruz MFA Savaneta Postkantoor San Nicolas	- Servicio di caha - Registra auto - Entrega plachi di number - Haci cambio riba vehiculo di motor	8:00 - 12:00 | 1:00 - 3:00
E oficinanan situa na: MFA Paradera y MFA Savaneta	Servicio na cliente - Entrega documento - Busca documento - Busca carchi di persoonsnummer - Peticion pa areglo di pago	8:00 - 12:00 | 1:00 - 3:00

Resultado Sorteo
14 juli 2023

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
7759	4613	9248	3191
2421	6844	SUPER5	6046
2309	7612	-	7896

MERDIA

CATOCHI	Sorteo # 3971
	4757
	8935
	0389
MULTI-X	FP
BIG 4	Sorteo # 3971
	0412
1OFF	Sorteo # 2027
	3432
ZODIAC	Sorteo # 3971
	0349
	Virgo
LUCKY 3	Sorteo # 845
	326
MULTI-X	X2

ANOCHI

CATOCHI	Sorteo # 7991
	5140
	9719
	0134
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 7035
	0125
1OFF	Sorteo # 1740
	2738
ZODIAC	Sorteo # 5794
	7503
	Sagitario
LUCKY 3	Sorteo # 724
	887
MULTI-X	FP

LOTTO 5

Sorteo # — Joker — Letter

0	x Jackpot
0	x Match 4+
0	x Match 4
0	x Afl. 12,00

Proximo Jackpot **280.000,-**

LOTTO DI DIA

01-09-10-19-21

Sorteo # 6177

0	x Jackpot
8	x Match 4
164	x Afl 8,00

Proximo Jackpot **56.000,-**

MINI MEGA

11-19-24-25

Sorteo # 1576 — Mega Ball 05

0	x Jackpot
0	x match 4
3	x Afl. 500,00
40	x Afl 50.00
71	x Afl.15,00

Proximo Jackpot **260.000,-**

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 360.000,-**

MEGA DI JOKER KORSOU

Sorteo #

King Classic Sudoku

9				8				5
	8		5		2			3
5	3	7			6			8
	7	1						2
			1			9		
2	5		7			1		
		3	4			2		
		8		9		5	4	

Difficulty: ★★★★ 7/15

Clasificado
ECONOMICO
aviso@bondia.com

Personal GRATIS max. 20 palabra
PASA LAGA BO AVISO NA OFICINA DI BON DIA ARUBA WESTSTRAAT#22 FOR DI 9:00AM-4:00PM
Email nos na
classified@espnv.com

SERVICIO PUBLICO
Limpiesa pa cas y auto
Presure wash cura di cas
Laba muebles
Laba tapijt
Laba sienta di auto
Laba vloer
Tel. 593 9464

TA HUUR
Un cas 3 camber , 2 baño
Bario Primavera
Pa mas info por yama
Tel. 641 3290

SERVICIO PUBLICO
Construction
remodelacion di cas, traha cas, apartment, traha y drecha dak, electricidad, verf pega mosaico, traha cura, plomeria. Bon prijs
Tel. 593 3141

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

TA HUUR
Cas na Bubali 17G
3 camber / 2 baño
Pa mas info
Tel. 561 1496 / 662 9832

TA BENDE
BBQ Grill tipo cilinder
“criyoyo” duradero
Prijs Afl.250
Tel. 569 7787

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo, tur esaki na un super bon prijs
Tel. 738 1908

SERVICIO PUBLICO
Sushi den cura pa solamente 50,- pa buelta, nos ta lante lague limpi mane un soño.
Arubiano trahado
Call 592 5766

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas
ta traha y drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico y azulejo-
Tel.563 4168

SERVICIO PUBLICO
Pa tur trabou di tapiceria di mueble, auto, yate y barco. Nos ta haci trabou di cabana y bambu y nos ta verf
Tel : 569 7539 /737 3993

AUTO Y HERO BIEU
Nos ta piki auto, airco y bateria bieu pornada. Frigidaire, stoof, wasmachin, tv ta 10,=.
Yama 561 4597 / 561 5179
Arubiano Balente

TA BENDE
Combo di regalo pa tur ocasion:
Mugs, kerki di biña, tablashi cu leyenda
Pa mas informacion
Cell whatsaap 567 2907

TA HUUR
Se alquila habitacion con todo incluido
Brikstraat na Playa
Tel.564 1979

SERVICIO PUBLICO
Sra. ta haci cas y negoshi limpi tambe por cuida baby y hende grandi part time y full time
Tel. 740 7573

SERVICIO PUBLICO
Ta haci tur trabou di construccion y carpinteria y tur cos cu ta furamento di stul di bambu, cabana y toldos
Tel : 746 0518 / 569 7539

SERVICIO
Unified One Events
Photos , films, wedding
Tel. 749 2533

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta.
Yama nos na
561 4297 of 561 5179
Hasi Aruba Limpi.

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, was-machine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVICIO PUBLICO
Pa haci trabow di verf y chapi, tur mantencion di pafor di cas
Yama y puntra pa Benito na
Tel.630 5185

TA BUSCA
trabou pa haci cas limpi, negoshi of oficina
Tel.561 3910

SERVICIO PUBLICO
Handyman
Pa trabouw di verfmento plumbing tuberia, chapi, limpieza di cura, drecha mata
Tel : 567 1108

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Arubiano Balente
Pa mas informacion por yama
Tel. 563 6762

FOR RENT
Bunita cas na Gold Coast
3 camber 2 1/2 baño, sala, comedor, cucina y patio. Pa mas informashon por whatsapp
+58 414 614 7440

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.568 2339

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

TA BUSCA
Señora cu auto dialuna pa diabierna pa busca yiu di skol, cushina y hasi limpieza di cas 11.30 -5.30
Tel. 563 8822

SERVICIO PUBLICO
Masaje relajante, sports ma-sajes, aroma terapia, piedras calientes, reflexologia, faciales
Sabana Basora # 157 P.Ch.
Tel. 561 8520

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi.
Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

SERVICIO PUBLICO
Hacemos todo tipo de construc-cion, reparacion de casas, pin-tura, acabados finos, jardines, patios, techos a buenos precios
Tel. 569 7539 / 746 0518

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Eagle	Aloe
Tel. 587 9011	Tel. 584 4606

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Reynold R.A. Becker

cariñosamente yama "Nolly"
*12-05-1951 – †11-07-2023
Yiu di † Charles Becker y † Alicia Becker-Tromp

Na nomber di su:
Señora: Marvel Becker-Wever

Yiunan: Caroline Becker, John Lejuez y yiunan
Christopher Becker
Stephan Becker y Ciara Van Herpen

Nieta y nieto: Leah Lejuez
Seth Lejuez

Rumannan: Claudina y †Bonny de Nobrega
Maria Louisa y Herman Staring
Carla y Gillard van der Werf
Harold y Ella Becker
Aida y Arjan Voskamp
Irmgard (Imy) y Derrick de Nobrega
Norman Becker, Allison y famia

Sobrino y Sobrinanan: Carlo, Jerry, Gilla, Frithjof, Manou, Tatiana, Eboney, Edgar, Jilka, Joylene, Gionette, Cherish, Arienne, Norman

Sua y cuñanan: Osla y Jaap Bosselaar
†Shirley Wever
†Tico y Blanca Wever
Boyce y Iris Wever

Manera sobrinonan: Jacqueline, Dennis, Donovan, Ries, Jamil, Jourainne, Eumir, Iraisa

Ihanan: Carlo Staring
Cherish Becker
Iraisa Wever
Norman Boelen

Tanta y omonan , primo y primanan

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Ta invita demas famia, amigonan, bisiñanan, ex-coleganan di Politie Opleiding School,
ex-alumnonan y demas conocirnan pa e acto di despedida cu lo tuma luga dialuna 17 di juli 2023 di 2or pa 4or pm na Aurora Funeral Home.

Un agradecimento enorme na Dr. Waterloo, Dr. Kelly, Dr. Smid, Dr. Plet, Dr. S.Kock, Dr. Cheng, tur e personal di B4 (HOH) y ICU, e staff y personal di STA y Dr. Aljaf pa nan bon cuido.

Nos ta lamenta cu despues di despedida nos lo no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Lo por manda condolencia na e e-mail addres:
Marvelbecker@yahoo.com

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Drenta su portanan cu gradicimento, drenta su tempel cu cantica di alabansa, glorific'e, bendiciona su nomber. Salmo 100:4

Cu inmenso tristesa na nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia fayecimento di:

Sra. Ethel Vis-Lacle

(Casa di † Roy Vis "Doyki")
* 19 Juli 1964 – † 13 Juli 2023

Na nomber di su:
Yiunan: Samantha Vis
Rodgen Vis y pareha
Eldrick Vis y pareha

Mama: Lucita Lacle-Geerman

Nieto: Irengelo Stamper
Nieta: Mirlaine Vis

Rumannan: Elvis y Giancarla Lacle-Ponson y famia
Desiree (Daisy) y Erwin Maduro-Lacle y famia
Mary y Gerard Mackay-Lacle y famia na Hulanda

Swa y Cuñanan: Karel Vis y Virginia Lacle y famia
Erwin y Annie Vis-Erasmus y famia
Detty y Rosie Vis-Croes y famia
Frank Vis y famia
Ella Vis y famia
Hubert y Carmen Vis-Vergara y famia
Carl De Kort y famia
Ludwina Vis-Kock y famia

Tur Ihanan, Sobrino y sobrinanan, primo y primanan, amiganan di cas (Roseisela, tanchi Esther, Susy), bisiñanan, amistadnan, Arubaanse Stichting mondhygiënisten, colleganan di trabou (Van Trikt Dental, Alina, y otro nan), Koningin Wilhelmina kanker fonds, Hopice Atari (Shari Winterdaal), huisarts dokter Sharline Vis, diferente grupo di oracion: Misioneros di Hesus, Couples For Christ, Miembro di Team Liturgico Savaneta, E Caminda Antiguo, Hesus Biña Nobo, y otro nan.

Demas Famia: Lacle, Vis, Stamper, Krozendijk, Ponson, Maduro, Mackay, Geerman, Evertsz, Erasmus, Croes, Vergara, Tromp, De Kort, Kock, Dennie, Nicolaas, Anthony, Boezem, Kelly, Ras, Comenencia, Fingal, Angela, Tuitt, Does, Koolman, Dirksz, Dijkhoff y demas famia na Aruba, Bonaire, Corsow y Hulanda.
Nos kier a manda un danki special na Gislaine Croes, Laida Tromp y Jouraine De Kort.

Si encaso den nos tristeza nos por a lubida algun famia, nos ta pidi nos mas sincero disculpa

Acto di entiero di nos defunto stima, lo tuma lugar Diaranson 19 Juli 2023 na Misa Sagrado Curason Savaneta di 2.00 pa 4.00 pm y despues pa Santana Catolico na Savaneta.

Condolencia lo tuma lugar na Pray Funeral Home na San Nicolas Dialuna 17 Juli di 7.00 pa 9.00 pm.

Nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Celebration of her life
"Each tear I shed for you holds immeasurable love" ....

YVETTE LUCINDE BOASMAN-COOPER
Sunrise: November 13th, 1941 – Sunset: June 12th, 2023

Left to mourn are her:
Husband: †George William Alfredo Cooper (Fredo)
Children: Antonio Boasman (Tony). Minerva Marlin -Cooper (Minchie/Mientje),
Ricardo Cooper (Tico), Anselmo Cooper (Selmo)
Son-in-law: Dionysius Marlin (Donny)
Daughters-in-law: Ramona Boasman, Linda Boateng
Grandchildren: Nicky Cooper, Yvette Boasman, Rayangelo Cathlin (Angelo), Glenford Cooper (Gleny), Odessa Cathlin, Odessio Cathlin, Chandra Cooper, Ricardo Cooper Jr. Diandra Marlin (Didi), Dieudonne Marlin (Robert), Elias Flanegin
Great Grandchildren: Lashany Boasman, Germiano Boasman, Achanty Cooper, Ale-xion Cooper, Ayzeh Cooper, Maison Jordan, Nayla Dewindt etc.
Sisters: Mildred Aarndell (Meto Sint Maarten), †Lissette Peters, †Alice York, †Getrude York, †Stella Aarndell
Brothers: Julian Aarndell (Sint Maarten), Leopold Illidge (USA), †Luis Illidge, †Theophile Aarndell, †Antonio Aarndell
Uncles: Firmin Boasman (Freeman), †Gaston Boasman, †Jean Boasman, †Rudolf Gumbs, Jason Lake (Anguilla)
Aunt: †Ermin Boasman
Brothers-in-law: Chester York (Sint Maarten), †Freddy York, †Joe Peters, †Freddy Gibbs, †Freddy Romney
Sisters-in-law: Shirley Illidge (Sint Maarten), Regina Paulina, Bernice York, Luz Willems (Netherlands), Chris Gibbs (Netherlands), Hyacinth Illidge (USA), †Constance Gibbs, Emilia Aarndell (Sint Maarten)
God children: Anselmo Boasman, (Sint Maarten) Jeanny Gerot (Sint Maarten), Jurgen Philips (Netherlands), Naomi Richardson, Elaine (French Quarter), Russel Richardson (USA)

Nephews/nieces: Too numerous to mention

Special Friends: Hygina Thomas (Hilly USA), Irene Richardson (USA), Amoree Richardson (Sint Maarten), Shirley Illidge (Sint Maarten), Jersey Bridgewater, Adrina Morris, Theresita Richardson, Ursila Martina (Dientje)
Good Friends: Marcel, Edwin Milton, Monica Diddler, Bernadina Vos (Dina), Sandra Withfield, Agnes (Lagoweg), Ms. SuzetteVlaun, Terry Gumbs, Leticia Barry, Janice Grant (Lynette), Wendy Legrand, Adela Hassell, Jersey Bridgewater, neighbours

Her adopted children: Elvin Krind, Marvina Richardson, Norman Silvania, Rita Sandiford, Esmeralda Breel (Esme), Pedro Wilson (Bito), Tarin Martinus, Maurilynn Arrindell, Geraldo Milton, Gregorio Milton. Sheila Laurant, Inigma Amerikaan (Sint Maarten)

She was related to the following families: Cooper, Boasman, Kingsale, Illidge, Marlin, Aarndell, Arrindell, Arnel, Gibbs, Mardenborough, York, Gumbs, Duzant, Pantophlet, Cathlin, David, Jermin, Chittick, Cocks, Carty, Barry, Heiliger, Richardson, Lake, Rogers

GOODBYES ARE NOT FOREVER,
GOODBYES ARE NOT THE END,
IT SIMPLY MEANS
I'LL MISS YOU
UNTIL WE MEET AGAIN ....

The wake will be held on: Tuesday July 18th, 2023, from 7PM to 9PM at the PRAY FUNERAL HOME.

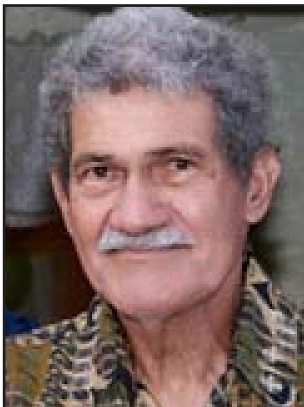
THE CELEBRATION OF LIFE WILL TAKE PLACE WEDNESDAY July 19th, 2023 AT: THE CHRIST METHODIST CHURCH (behind Abraham de Veer School) AMALIA VAN SOLMSTRAAT SAN NICOLAS / ARUBA
VIEWING: 10 AM – 11 AM SERVICE: 11 AM – 12 NOON

If for some reason your name was not listed, take it up with my mom!

(She prepared this announcement 10 years ago I just updated it)

Señor ta mi wardador, mi no tin falta di nada. Den cunucu, yen di yerbe berde, E ta lagami sosegá. E ta hibami na tanki di awa fresco pa mi bolbe haña forsa.
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu tur locual el a significa pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

Andres Otilio Maduro

Cariñosamente yama: "Papai", Tachi", "Deshi"
*03-02-1942 - †11-07-2023
Viudo di Imelda Maduro-Werleman

Na nomber di su:
Yiunan:
Genaro y Abigail Maduro-Meriño
Maria Natalia y Rudy Declercq
Angel Otilio y Claudia Maduro-Valencia
Ivo Andres Maduro

Nieto(a)nan:
Gerald Angela, Nihaily Maduro-Koots y esposo, Nyomi Maduro, Ny-Anne Maduro, Alexander Maduro, Angelynn Maduro

Rumannan: Joseph Maduro y yiu
Nicolas y Mena Maduro y yiu
Maria Maduro
Antonio y Vencita Maduro y yiunan
Christina Maduro y yiu
†Miguel Maduro y yiunan
†Bertha Croes-Maduro y yiunan
†Placido Maduro y famia

Sobrino y sobrinanan, primo y primanan, bisiñanan

Ihanan:
Glenda Maduro
Lucio Croes

Swa y cuñanan: †Jacobo Werleman y yiunan
†Maximina Dirksz-Werleman y yiu
†Choni Werleman y yiunan

Demas famia: Maduro, Werleman, Paesch, Croes, Angela, Declercq, Vrolijk, Bareño, Peña, Braam

Nos disculpa si den nos momento di tristeza nos por a lubida di menciona algun famia.

Diasabra 15 juli 2023 nos defunto stimá ta reposá for di 2'or di atardi den Misa Inmaculada Concepcion na Sta. Cruz y pa 4'or di atardi lo tin un Santo Sacrificio di Misa. Despues ta hiba e defunto na su ultimo luga di sosiego na Santana Católico na Sta. Cruz.

Nos ta lamenta cu despues di despedida nos lo no ricibi bishita di condolencia na cas.

Enbez di flor y krans nos ta pidoi un donacion pa Wilhelmina Kanker Fonds, lo tin un box disponibel den misa.

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Brunetta (Nini) Ras-Kock

Mama Nini / Mamai
*06 -10-1939 - †11-07-2023

Na nomber di:
Su casa: qepd Maximon (Chomon) Ras

Su yiunan:
Marieta Ras
Rudolfo (Dodoi) Ras
Rosita y Richard Kelly
Helen Ras y Dario Solognier
Rudy y Sharonne Ras-Lacle

Su yiu di criansa: Edward Brian Jansen

Su nieto nan:
Jesser Pichardo, Joel y Melissa Pichardo-de Meza, Geandra Pichardo y Archangel Croes, Brayent Peguero y Sia Giannoulidou, Clyde Ras, Rooszin Ras y Rainy Guzman, Dwight Ras y Farrah Boekhoudt, Richenelly Kelly y Fanfa Silva, Richaendrick Kelly y Jurina Gomez, Jean Marc Hous, Jason Banfield, Nadine Solognier y Walter Everon, Darrell Solognier y Marisela Tromp, Rudlin Ras y Wendy Dirksz, Rudwin y Emilayne Ras-Yarzagaray, Sharra Chung y Richinel Koolman, Shayla Lacle

Su bisanieto nan:
Gilani, Aheley, †Archson, Angeli, Angilienne, Franciene, Kylian, Khara Richaundrick, Amelia, Rud-Jay, Mason, Kayden, Alexandra, Khian, Mia-Rose, Raelle, Desteny, Angelly

Su ruman nan:
Lucita y Betty Ras-Kock y yiunan
Luis Kock y yiunan

Su cuñanan:
Sra viuda Olga Ras y yiunan
Querino y Hedy Ras- Webb y yiunan
Chepy y Mirna Ras-Olive y yiunan
Jani y Nila Ras-Maduro y yiunan
Chito y Annelies Ras- Pellemans na Hulanda y yiunan

Amiga nan di cas, famia y bisina: Ludwina Tromp, Nuiske Ras, Ibi & Heiden Solognier, Adriaan Kelly& Edith, Nicolina Ruiz y famia, Lourdes Wever y famia.

Demas famia nan: Ras, Kock, Solognier, Kelly, Pichardo, Peguero, Maduro, Lacle, Hous, Jansen, Olive, Webb, Tromp, Silva, Croes, Guzman, Everon, Dirksz, Webb, Tromp

Famia, amigo y bisiña nan na Aruba y Hulanda .
Si en caso den nos tristesa nos por a lubida algun persona o famia, nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Ta invita tur famia y conocirnan pa assisti na acto di entierro cual lo tuma lugar Diasabra 15 di July 2023 di 1 or pa 3 or di merdia na Misa Pro Catedral San Francisco di Asis Playa.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento inespera di nos ser stima:

Sharine Loopstok

Cariñosamente yama "Tanta Ka of Shari"
*04-12-1967 - †08-07-2023

Na nomber di su:
Pareha : Ermando "Mando" Dirksz
Yiu stima : Jayderick "Jay" Dirksz
Manera yiu cu ela stima hopi: Adrian de Cuba
Mayornan : †Juan y †Theresita Loopstok-Dirksz

Rumannan :
Pedrito y †Sira Dirksz-Deluvia y famia
Glenda y Antonio Loopstok y famia
†Hubert y Judi Loopstok-Mongillo y famia
Mena Loopstok y yiunan
Ludwina "Winny" y Kenneth Alias y famia
Jenny Loopstok
Sonny y Swinda Loopstok-Geerman y famia
Evelina y Adri Werleman y famia
Franklin Loopstok
Frida Heyliger y Carlos Groeneveld y famia
Ronny "Dechi" y Christina Loopstok-Kelly y famia
Judith Loopstok y yiu
Lorenzo "Bibi" y Sandra Bernabela y famia

Tanta y Omonan den felis memoria
Sobrino y Sobrinanan
Madrina : Ludwina Werleman
Ihanan : Luis Tromp y Thaelisse Loopstok
Comer y Compernan
Yuinan di su pareha :
Cindy Dirksz y Rygell Larmonie y famia
Sergio Dirksz y Clyo Abath y famia

Swa y Cunanan, Primo y Primanan

Su bon amigo-y amiganan : Ignacio, Julio, Jhon, Nathaly, Marisol, Anna, Nelly, Negi, Mibelle Boekhoudt
Conocirnan, bon bisinanan y tur su conocirnan stima na Venezuela punto fijo.

Tambe su yuinan di Care Bare, y su team di voetbal Rooi afo damas.

Demas famianan : Loopstok, Dirksz, Mongillo, Alias, Geerman, Deluvia, Werleman, Heyliger, Groeneveld, Kelly, Bernabela, Hernandez, Thiel y demas famia na Hulanda

Despensa nos si den nos tristesa por a lubida un of otro conocir

Ta invita demas famia, amigo(a), tur su fiel clientenan, su ex trahadornan di Ling & Sons pa e acto di condolencia diabierna 14 Juli di 7or pa 9or pm na Aurora funeral home y pa e acto di entiero cual lo tuma lugar diasabra 15 Juli pa 4or di atardi na misa santa Filomena na Paradera y despues lo sali pa santana catholico Pastoor Kranwinkel Paradera Pa 2or di atardi nos defunto stima "Shari" lo ta reposa den misa santa Filomena Paradera

CMB
CARIBBEAN MERCANTILE BANK

Update • Upgrade
Switch
Saturdays

THE NEW CMB
BUSINESS ONLINE BANKING

Migration assistance sessions

July 15
2023
9am • 1pm
Noord
Branch

Switch to **CMB Business Online Banking**
and enter to win **Afl. 5,000.00**

Step into the future of business banking with CMB Business Online Banking! Switch before August 15, 2023, for a chance to win a cool Afl. 5,000 The Florin Card Corporate Cashback.

SCAN TO
SWITCH
& WIN!

cmbnv.com |

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 15 juli 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Universiteit van Aruba:

Rector Heutger mogelijk betrokken bij CV-fraude

Pagina 3

Handtekeningsactie Secret's Baby Beach geen wettelijk instrument bij rechterlijke beslissing

Pagina 2

Liever wet van eeuwige rivaal... Dan een Rijkswet...?

Pagina 4

Een handtekeningsactie vóór of tegen Secret's Baby Beach is geen wettelijk instrument bij een rechterlijke beslissing

De afgelopen dagen zijn er op sociale media veel discussies geweest over de bouw van het Secret's Hotel bij Baby Beach, waarop Minister van Toerisme Dangui Oduber heeft gereageerd door te zeggen: "Het zou goed zijn om een ondertekeningsactie te organiseren om te zien hoeveel burgers voor of tegen dit project zijn." Inwoners van Sero Colorado hebben via een persverklaring laten weten dat "LAR het argument van de inwoners van Sero Colorado ondersteunt en dat het plan van Secret's niet heeft voldaan aan de minimale welzijnseisen."

In de verklaring wordt vermeld: "De regering moet rekening houden met de bezwaren van de inwoners van Sero Colorado voordat het Three Rivers-project kan doorgaan. Dat was de administratieve beslissing van de heer de Haseth in zijn uitspraak van 7 juli jongstleden. De groep inwoners van Sero Colorado die rechtszaken tegen het Three Rivers-project heeft aangespannen, heeft opnieuw juridisch gelijk gekregen dat 'Secrets' niet voldoet aan alle welzijnseisen. Daarom moet de minister van Algemene Zaken, Innovatie, Administratieve Organisatie, Infrastructuur en Territoriale Ordening de bezwaren tegen de bouwvergunning van de kamers in overweging nemen en een nieuwe verordening opstellen waarbij rekening wordt gehouden met deze minimale eisen, volgens de rechter."

Op 10 juli heeft Minister van Toerisme Dangui Oduber zijn mening over dit onderwerp gedeeld op zijn Facebookpagina, waar hij schreef: "Het zou goed zijn om een ondertekeningsactie te organiseren om te zien hoeveel burgers voor of tegen dit project zijn, wat een economische spin-off zal opleveren."

De reactie van gebruikers op het sociale media-bericht liet niet lang op zich wachten, waarbij verschillende gebruikers aangaven dat als een ondertekeningsactie zou plaatsvinden, ze het er niet mee eens zijn om voor het project van Secret's te tekenen, omdat "het welzijn van de meerderheid voorop moet staan boven dat van een groep van slechts 4 personen", zoals een gebruiker opmerkte.

Er kwamen ook reacties van mensen die aangaven dat ze klaar zijn om de ondertekeningsactie te starten, maar de vraag is hoe ze zullen omgaan met de kwestie van werkgelegenheid voor mensen in dit project, gezien het feit dat zelfs high-rise hotels problemen ondervinden door een gebrek aan personeel.

Op juridisch vlak heeft een ondertekeningsactie geen wettelijke basis en als men deze stap wil nemen, had dit vanaf het begin van het project moeten gebeuren, aangezien het project al vier jaar aan de gang is. Wat betreft de juridische aspecten, is het aan de rechtbank om te beslissen of een ondertekeningsactie de eerdere beslissingen zal veranderen, wat uiteindelijk het effect ervan zal zijn?

Er moet ook aan de regering worden gevraagd waar het hotel naar verwachting een effect zal hebben als er geen onderzoeken zijn uitgevoerd om dit te onderbouwen. Dit hotel zal vijf restaurants hebben en all-inclusive zijn. Hoeveel mensen zullen dan nog in andere restaurants in San Nicolas gaan eten?

De redacteur van Bon Dia Aruba vroeg minister Oduber of de ondertekeningsactie formeel zal plaatsvinden of dat het slechts een suggestie van de minister is, maar tot aan de deadline van deze editie heeft de redacteur geen antwoord ontvangen.

Desalniettemin werd in een recente verklaring aangegeven dat de minister Three Rivers toestemming heeft gegeven voor de bouw van een hotel in Sero Colorado op 28 mei 2020, en nadat bezwaren van de bewoners waren ontvangen, werd op 9 maart 2021 een decreet uitgevaardigd waarin werd aangegeven dat de groep niet ontvankelijk was om bezwaar in te dienen. De bewoners hebben echter op 9 februari 2022 toch gelijk gekregen van het LAR-hof, wat betekent dat ze het recht hebben op basis van hun argumenten en dat het decreet is vernietigd.

In de genoemde uitspraak van 9 februari 2022 werd de minister geïnstrueerd om een nieuwe beslissing te nemen op basis van de bezwaren van de bewoners. Op 5 mei 2022, tegen het besluit van de rechtbank in, heeft de minister opnieuw bepaald dat de bezwaren van de bewoners tegen Secrets niet ontvankelijk waren en heeft geen rekening gehouden met wat de rechtbank heeft bepaald.

De minister heeft beroep aangetekend tegen de uitspraak van 9 februari 2022 bij het Hof, en op 24 mei 2023 heeft het Hof de beslissing van de rechtbank bevestigd en de gemeenschappelijke uitspraak van de rechtbank ondersteund waarin staat dat de minister de bezwaren van de bewoners heeft gefrustreerd en dat de minister een nieuwe verordening moet opstellen en rekening moet houden met de bezwaren van de bewoners.

Zoals bekend beweert Three Rivers dat ze toestemming heeft om in twee fasen een hotel met 900 kamers te bouwen. De eerste fase omvat de lobby- en restaurantfaciliteiten en 600 kamers, en dit wordt verdeeld over twee bouwvergunningen.

De bewoners hebben opnieuw met succes betoogd tegenover de rechtbank dat het bouwplan niet voldoet aan acceptabele welzijnsnormen zoals bepaald in de wet, met name het projectontwerp dat niet past in de omgeving waar veel privéwoningen zijn en het landschap beïnvloedt.

Er werd overwogen door de rechtbank, in dit geval en in het vonnis van 7 juli 2023, dat de minister niet heeft kunnen aantonen dat de regering daadwerkelijk rekening heeft gehouden met deze eisen voor het Secrets-project. Bovendien heeft de rechtbank vastgesteld dat de regering niet voldoende heeft gedaan om de belangen in evenwicht te brengen en niet heeft kunnen aantonen dat het bouwplan voldoet aan de welzijnseisen, zoals bepaald in artikel 22 van de BWV (bouw- en woningverordening).

Delicate situatie aan de Universiteit van Aruba:

Rector Heutger mogelijk betrokken bij CV-fraude

Onlangs hebben we belangrijke informatie ontvangen over de Rector van de Universiteit van Aruba, Viola Heutger, wat vragen oproept over haar kwalificaties en haar positie als Rector van de Universiteit van Aruba.

In juli 2021 werd Dr. Viola Heutger verwelkomd als Magnificus Rector aan de Universiteit van Aruba. Als spreker en gastdocent was Heutger verbonden aan verschillende universiteiten in Nederland en andere delen van de wereld. Als onderdeel van de "flying faculty" heeft ze bijgedragen aan de oprichting van nieuwe rechtenfaculteiten. Gedurende haar carrière als advocaat heeft ze ook gewerkt als adviseur voor wetgevingscommissies in verschillende landen.

Onlangs heeft een anonieme bron met nauwe banden met de situatie aan de Universiteit van Aruba en Heutger Bon Dia Aruba geïnformeerd dat er een delicate situatie gaande is aan de Universiteit van Aruba die mogelijk verband houdt met mogelijke vervalsing op haar CV.
Heutger is een kandidaat voor de functie van rector aan de Universiteit van Salzburg en er is aan Viola gevraagd of ze daadwerkelijk heeft gesolliciteerd om in Salzburg, Oostenrijk te werken. Door haar sollicitatie voor deze functie zijn er enkele onregelmatigheden aan het licht gekomen in de lokale media in Oostenrijk.

Volgens de anonieme bron was Heutger's doel toen ze werd benoemd om de Universiteit van Aruba te gebruiken als een springplank naar een andere functie. De bron verklaarde dat Deloitte, dat verantwoordelijk was voor het wervings- en selectieproces, geen achtergrondcontrole heeft uitgevoerd en dat de HR-afdeling van de Universiteit van Aruba hiervoor verantwoordelijk had moeten zijn, maar dit is niet gebeurd.

De anonieme bron legde uit dat de minister op de hoogte is gebracht van de situatie, maar de minister twijfelt of de situatie echt is en of Heutger daadwerkelijk heeft gefraudeerd op haar CV. De bron gaf ook aan dat sommige mensen aan de Universiteit van Aruba bang zijn dat de informatie naar buiten komt omdat dit kan leiden tot het verlies van Heutger's baan aan de Universiteit van Salzburg, en dat velen ook geïntimideerd worden.

"Veel mensen zijn bang. Ze worden geïntimideerd en er wordt gedreigd met het niet verlengen van hun contracten, of dat Heutger tegen hen zal werken in de faculteit zoals ze nu doet bij FEF omdat FEF onder een nieuwe decaan valt die het tegen Viola durft op te nemen", benadrukte de anonieme bron.
De bron gaf verder aan dat alle decanen van de Universiteit van Aruba op de hoogte zijn van de situatie en dat er veel spanning heerst omdat de meerderheid tegen wat er gebeurt is.

De anonieme bron merkte op dat er geen eenheid is onder de leden van het College van Bestuur (CvB) van de Universiteit van Aruba over deze kwestie en dat zelfs sommige leden Heutger steunen. "Het probleem is dat het CvB verdeeld is over Heutger en ze zijn niet op één lijn, en sommige leden willen meer druk uitoefenen op het CvB zelf en ook op Heutger", aldus de bron.

Volgens de bron zijn de studenten zelf niet op de hoogte van de ernst van de situatie aan de Universiteit van Aruba. Het is ook triest dat de studentenraad niet actief is en dat de Universiteit van Aruba geen vakbond heeft waarop ze kunnen vertrouwen om zichzelf en de instelling te verdedigen.
De bron benadrukte ook dat een bepaald lid van het CvB Heutger sterk steunt en dat veel mensen bang zijn voor dit lid.

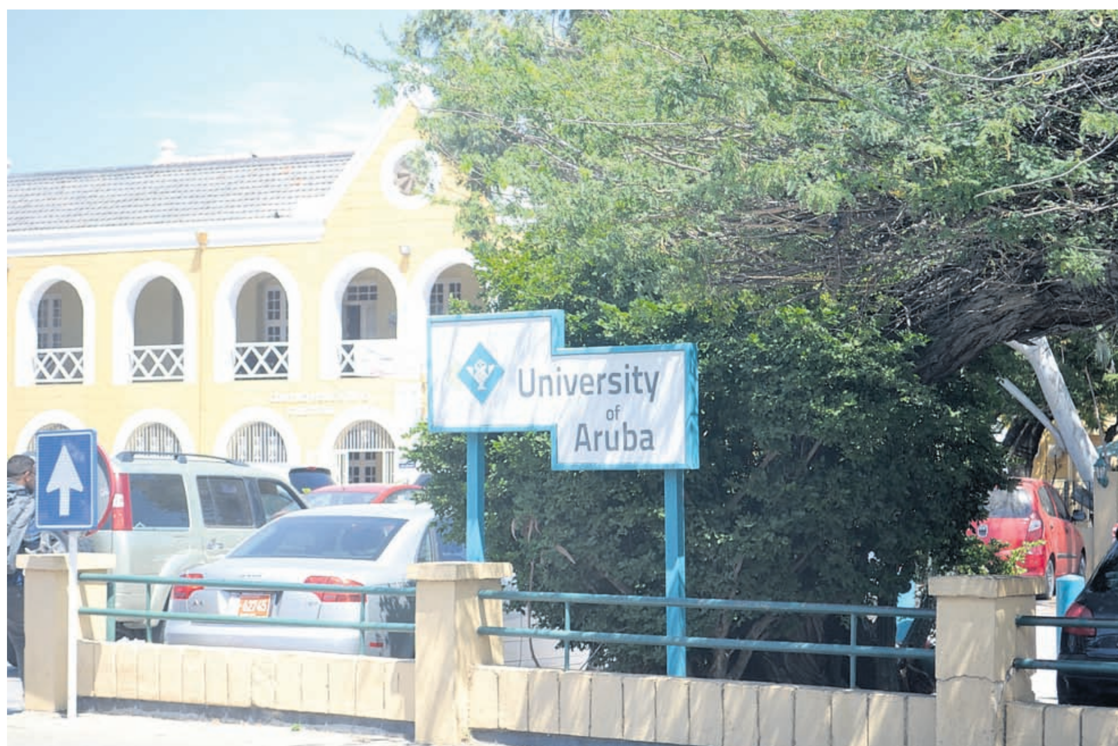
De Universiteit van Aruba heeft geen diepgaand onderzoek uitgevoerd naar deze situatie en er blijft een vraagteken hangen zonder veel duidelijkheid of bevestiging over de zaak.
Wat betreft het rapport van de lokale media in Oostenrijk, geeft dit aan dat Heutger geen onderzoeker was of is bij de Academie voor Europees Privaatrecht sinds juli 2013 tot heden. Volgens een expert geeft dit aan dat er geen enkel onderzoek is uitgevoerd aan deze academie, en er was dus ook geen onderzoeker.

Het wordt benadrukt dat de beschrijving van Heutger frauduleus is, omdat de Academie voor Europees Privaatrecht simpelweg een ondersteuningsstructuur was om een zomercursus in Europees Privaatrecht te financieren. Bovendien is de website van deze academie sinds 2012 niet actief.

Een ander punt dat ze benadrukken, is dat Heutger al meer dan 23 jaar geen professor is geweest aan de zomerschool van de Universiteit van Salzburg. De expert merkt ook op dat de zomerschool een drie- tot vierweekse zomerschool is die wordt georganiseerd door de afdeling privaatrecht, die geen academische credits kan verlenen.

In het kort komt het erop neer dat in deze zomerschool een persoon niet alleen professor kan worden, maar hooguit als docent kan optreden. Desalniettemin is Heutger's claim dat ze sinds 2000 zomerschoolprofessor is, in elk geval een valse bewering.

Liever wet van eeuwige rivaal...Dan een Rijkswet...?

'De ironie van het leven' is de eerste gedachte die bij ons opkomt bij het vernemen van de wens van het huidige kabinet om liever de huidige Arubaanse wet voor financieel toezicht te handhaven, die werd ingevoerd door de grote eeuwige rivaal, toentertijd in de regering, na een akkoord met Nederland in 2015, in plaats van het accepteren van het Nederlandse voorstel van een consensusrijkswet hiervoor.

We kunnen ons nog goed het tumult en de wanorde herinneren dat in en rond het parlement ontstond, waarbij zelfs schoten vielen. De parlementsleden van de christendemocratische regeringspartij zagen zich verplicht de wet goed te keuren want Nederland had geen ruimte gelaten voor spelletjes: of men keurde deze lokale wet goed of deze zou er toch komen maar dan in de vorm van een Koninklijk Besluit (Algemene Maatregel van Rijksbestuur; AMVR), hetgeen voor de toen regerende partij een nog grotere blamage zou zijn geweest.

Sinds 2015 heeft men geregeld kritiek van de huidige regeringspartij kunnen horen op de rivaal, die inderdaad het Nederlandse ingrijpen had veroorzaakt met een totaal onverantwoord financieel beheer, dat een jaar daarvoor al had geleid tot een ingrijpen via een KB, wat aanleiding was tot de hongerstaking van de toenmalige premier. Die kritiek bleef niet alleen bij woorden. In het met Nederland ondertekende protocol van november 2018 was vastgelegd dat de Arubaanse wet aangepast zou worden, zoals in het protocol verwoord. Gedurende de behandeling van die wetswijzigingen in de Staten heeft de fractie van de grote regeringspartij een poging gedaan om de wet naar eigen goeddunken bij te stellen, door een simpele 'find & replace' handeling waarbij de toezichtrol van de koninkrijksregering vervangen zou worden door diezelfde rechten en plichten toe te wijzen aan de Arubaanse Staten. Die wijziging werd ook goedgekeurd en men kon getuige zijn van een moment van ongeveinsde euforie in de Statenzaal, samen met de hoogste vertegenwoordigers van het kabinet. De vreugde was echter van korte duur want onze bestuurders waren kennelijk vergeten dat de vertegenwoordiger des Konings, de Gouverneur, ook nog moest tekenen voordat de wet van kracht zou zijn. Dit heeft nooit plaatsgevonden, in opdracht van de Nederlandse regering. Er werd een akkoord bereikt tussen de Nederlandse en de Arubaanse regering dat de ongewijzigde wet gehandhaafd zou worden, inmiddels tot eind 2023, als basis voor het toezicht. De goedgekeurde wetswijziging is kennelijk beland in een niet nader beschreven prullenbak.

Maar het leven gaat intussen verder en maakt soms ook rare sprongen. Nu heeft Aruba een grote schuld bij Nederland waarbij het noodzakelijk is om tot een regeling te komen hoe die schuld betaald zal worden. En Nederland staat erop dat het toezicht niet meer voortgezet wordt in de huidige Arubaanse wet maar wenst dat het toezicht teruggaat naar de oorsprong namelijk de consensusrijkswet financieel toezicht, die sinds 2010 geldt voor de twee andere autonome landen, in een aparte Arubaanse versie. Vanaf 2015 tot op heden zien we nergens in de lokale media, noch bij monde van enig Arubaans politicus, een verwijzing naar het feit dat de Arubaanse wet qua inhoud direct afkomstig is van de wet voor de twee andere eilanden. Zoals eerder gezegd, zou Aruba dit toezicht opgelegd hebben gekregen, niet via consensus maar bij besluit van de Koninkrijksregering. Er is geen lokale geniale jurist geweest die deze 'Arubaanse' wet heeft geschreven.

De vraag is nu natuurlijk waarom beide partijen de ingenomen standpunten blijven verdedigen. Van Nederlandse zijde, en dat zal men niet hardop zeggen, is het punt dat men niet het risico wil lopen dat zaken weer vastlopen in het Arubaanse parlement. De grap die de Arubaanse regering, zoals eerder beschreven, heeft uitgehaald, wordt beschouwd als een 'one-time thing, never again'. Voor de Arubaanse regering is het verzet tegen de wet kennelijk zo belangrijk dat men bereid is de eigen trots te laten varen en de wet te accepteren die bij de eeuwige rivaal het leven zag en die ze hebben geprobeerd te veranderen, als een minder slecht alternatief.

De volgende vraag die naar voren komt is: waarom verdedigt men de wet van de eeuwige rivaal en verafschuwt men de rijkswet als beide praktisch dezelfde inhoud hebben? Het kan niet zijn dat men dit doet omdat, zoals zeker een parlementariër ter regeringszijde verklaarde, de Staten iets te zeggen zou hebben in het toezicht. Dit is gewoonweg nonsens want de wet beschrijft het proces van toezicht, waarbij de verantwoordelijkheden en rechten van de Koninkrijksregering en het College van Toezicht Staten zijn vastgelegd. De Arubaanse Staten blijft de begrotingen en wijzigingen daarvan behandelen en goedkeuren, maar vooraf zowel als achteraf doet het toezicht diens werk. En als zaken niet verlopen zoals gewenst door de Nederlandse regering (en die van het Koninkrijk), dan krijgen we het proces ter correctie zoals dat afgelopen jaar ook te zien is geweest, waarbij de Arubaanse regering een aanwijzing wist te voorkomen door het beoogde begrotingstekort met circa 100 miljoen florin bij te stellen. En, zoals eerder gezegd, hoeft men het niet in het hoofd te halen om iets aan de wet te veranderen, want dan kan men verwachten dat Nederland, net zoals enkele jaren geleden laat zien wie het in het Koninkrijk voor het zeggen heeft.

De Arubaanse regering laat ons nu laat weten dat men bereid is om veel meer aan rente te gaan betalen op onze publieke schuld, in plaats van hetzelfde toezicht dat al sinds 2015 bestaat, onder de noemer van een rijkswet te aanvaarden. Zij hebben makkelijk praten want degenen die zullen moeten gaan betalen zijn wij, de gemeenschap.

Nederland zonder regering...Aruba wordt ‘lopende zaak’...?

Nederland zit plotseling zonder regering, alweer. Niet dat het een drama is, daar het land inmiddels wel gewend is geraakt aan kabinetten die geregeld vallen en bovendien ook gewend zijn geraakt aan langdurige periodes van demissionaire regeringen. Intussen gaat het land verder en de overheid houdt zich bezig met alles wat geen nieuw plan of beleid vereist. De vraag is hoe de zaken die met Aruba in bespreking zijn, moeten worden afgehandeld, maar eerst iets over de gebeurtenissen in Nederland zelf.

De directe aanleiding tot de val van het kabinet is het asielbeleid, in het bijzonder het beleid over de gezinshereniging, een nogal heikel thema gezien onder andere de schaarste aan woningen. In het algemeen is de spanning voelbaar als het gaat over de vraag hoever de gastvrijheid van het land reikt, wanneer dit de belangen van de burger begint te raken. Het is niet de bedoeling om hier uitgebreid in te gaan op de Nederlandse situatie, maar het is interessant een vergelijking te maken met onze eigen situatie wat dit thema betreft. Vraag: waarom wordt dit onderwerp bij ons niet eens besproken terwijl wij op papier op dit terrein een groot probleem zouden moeten hebben?

Het antwoord is simpel: wij hebben dat Nederlandse probleem niet omdat bij ons de regering het niet tot haar taak rekent voor woningen te zorgen, noch voor de vluchteling noch voor de eigen burger laat staan voor de vluchteling en diens gezin. Terwijl in Nederland wordt getracht om de behoefte te plannen en woningen te reserveren voor alle groepen, lijkt het of bij ons in Aruba de leus “Redde zich wie zich redden kan” geldt. Het is kennelijk niet het probleem noch de taak van de overheid om voor de eigen burger woningen te verschaffen, terwijl twee derde van de mensen geen woning kan kopen noch zelf bouwen, dus zeker ook niet voor degenen die hier asiel hebben weten te krijgen. Bovendien is hetgeen wel aan beleid wordt gevoerd, gedaan wordt in de bekende CIA-stijl die de overheid hanteert, dus geheim tenzij het niet anders kan dan de gemeenschap te informeren. Daarom struikelt in Nederland in Nederland een kabinet over een dergelijke kwestie terwijl bij ons niemand daar wakker van ligt.

Wat de relatie met de eilanden, en in het bijzonder Aruba, betreft, is het te verwachten dat alles wat als lopende zaken wordt beschouwd ook als zodanig zal worden behandeld. Hierbij gaat de aandacht vooral uit naar de onderhandelingen over de terugbetaling van de gedurende de coronacrisis geleende gelden, waarvoor uiterlijk 10 oktober a.s. een akkoord moet worden bereikt. Wat nu nog als lopende zaak wordt gezien kan dat ook blijven indien een akkoord wordt bereikt, maar juist dat lijkt niet het geval te zijn. Het is nu al duidelijk dat de twee regeringen lijnrecht tegenover elkaar staan met betrekking tot de beoogde invoering van een rijkswet financieel toezicht die voor Nederland een ‘conditio sine qua non’ is, terwijl de Arubaanse regering dat niet wenst en zelfs liever de Arubaanse toezichtwet, in 2015 bedacht en ingevoerd door de grote politieke rivaal, omarmt. Als de zaak hierop vastloopt is het moeilijk voor te stellen dat de demissionaire regering het op zich zal nemen dit conflict tot op het bot uit te vechten en eerder zou overwegen dit over te laten aan een volgende regering.

Wat de zaak nog gecompliceerder maakt is het feit dat een andere lening afsluiten om de Nederlandse lening ineens terug te betalen, via de internationale markt, ook van de Koninkrijksregering goedkeuring moet krijgen. Het is duidelijk geworden dat Nederland een rentepercentage biedt van 3,2% terwijl lenen op de internationale markt het dubbele zal kosten. Maar er komt nog iets bij: onze gunstige internationale ‘rating’ is ook gebaseerd op de omstandigheid dat wij de steun van Nederland hebben, een land met een AAA-status. Er komen waarschijnlijk nogal wat vragen waarom Aruba het aanbod van Nederland ontloopt en in ieder geval zal bij Nederland geïnformeerd worden hoe dit allemaal in elkaar steekt. Tenslotte is het ook nog zo dat de goedkeuring van het Koninkrijk ertoe dient te voorkomen dat Aruba geld gaat lenen bij malafide, of zelfs criminele, geldschieters. In ieder geval kan het zo zijn dat we nog meer dan het dubbele zouden gaan betalen dan wanneer we het Nederlandse aanbod accepteren.

En op zo’n moment zal dit op Aruba ook een politieke kwestie worden: waarom moeten we veel meer aan rente gaan betalen, als de regering zelf klaagt over het bedrag dat we nu al uitgeven aan rente? Enkel en alleen om de regering te steunen in diens halsstarrige houding? Zij hebben makkelijk praten, want wij - het volk – moeten dat gaan betalen. Bovendien, zoals staatssecretaris al heeft verklaard, kan dit geschil de relaties binnen het Koninkrijk langdurig schade toebrengen. Het is te voorzien dat zelfs als de zaak wordt uitgesteld tot er een nieuw kabinet in Nederland aantreedt, wat goed volgend jaar kan worden, dit nog niet een coulantere houding in Den Haag hoeft te betekenen, integendeel.

Voorlopig zal er niet veel gebeuren op dit gebied. Zowel in Nederland als in Aruba is het parlement met reces. Het zou intussen wel goed zijn als onze politici, in plaats van emotioneel te reageren, nu eens de moeite nemen de Arubaanse toezichtwet en het ontwerp voor de rijkswet voor het toezicht naast elkaar te leggen en ons daarna te vertellen welke verschillen zij daarin zien... Wij wachten intussen af.

Meer huizen blijven hun voortuinen in Malmok bestraten met klinkers of landschapsarchitectuur

In het Malmok-gebied zien we al een aantal jaar dat sommige huizen hun voortuin bestraten met klinkers en planten, waardoor het lijkt alsof die tuin ook een extra deel van het huis vormt.

Er zijn veel vragen vanuit de gemeenschap over dit onderwerp, waarbij we dagelijks zien dat steeds meer huizen deze techniek toepassen om hun huis groter te maken of een mooiere parkeerplaats te creëren met landschapsarchitectuur, maar de vraag is of dit is toegestaan, of de eigenaren van deze huizen het terrein op die manier mogen bestraten, wat betekent dat het openbaar terrein blijft of dat het van de eigenaar van het huis is?

Dit onderwerp speelt al enkele jaren zonder antwoord van de autoriteiten en huiseigenaren blijven hun huizen bouwen zoals ze willen, zonder rekening te houden met regels of voorschriften. Het is goed dat overheidsinstanties aan de gemeenschap laten zien hoe dit wordt afgehandeld en wat de regels hieromtrent zijn, en of de eigenaren van dat terrein iets extra's moeten betalen.

Sommige foto's zijn openbaar op sociale media en andere zijn van Bon Dia Aruba.

Minister van Transport met een nieuw beleid voor ATV's:

"Ik hoop het risico dat deze voertuigen met zich meebrengen te beperken"

Minister van Transport, Integriteit, Natuur en Zaken van Ouderen, Ursell Arends, hield een persconferentie om informatie te verstrekken over het handhavingsbeleid met betrekking tot het vervoer.

Hij legde uit dat op 30 juni een taskforce is opgericht om het beheer van ATV's en andere gemotoriseerde voertuigen aan te pakken. Deze taskforce bestaat uit verschillende departementen, waaronder het Openbaar Vervoer Agentschap, de Dienst Openbaar Vervoer, de Verkeersinspectie en de betrokkenheid van de Aruba Tourism Authority en het Openbaar Ministerie.

Deze taskforce heeft drie belangrijke taken:
Het waarborgen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot ATV's en andere gemotoriseerde voertuigen, inclusief elektrische fietsen, en het controleren van auto's die worden verhuurd met een "A"-nummerplaat. Dit alles zal worden aangepakt met een multidisciplinaire aanpak, omdat de commissie bestaat uit verschillende overheidsinstanties.
Het beheer heeft ook betrekking op snelheid, keuringscertificaat, betalingsbewijzen van belastingen, gedragsnormen, enzovoort.
Aangezien het grootste deel van de gebruikers van deze voertuigen toeristen zijn, zal dit nieuwe beheer "vriendelijk" worden geïmplementeerd om ruimte te bieden voor de overgang.
"Ik hoop het risico dat deze voertuigen met zich meebrengen te beperken", verzekerde de minister in verwijzing naar het aantal ongevallen, verwondingen of andere schade die de afgelopen jaren is veroorzaakt door het gebruik van deze voertuigen zonder de juiste documenten in orde te hebben.

Bovendien heeft minister Arends bevestigd dat er in augustus bijeenkomsten zullen plaatsvinden met belanghebbenden om hen adequaat te informeren over de stappen en veranderingen die ze kunnen verwachten, naast het geven van een overgangsperiode om aan alle documentatievereisten te voldoen, zodat de controles geen enkel bedrijf benadelen.
"Dit is niet omdat ik bedrijven wil benadelen, maar ik geloof dat het op het juiste moment is om ook de procedures te stroomlijnen, hoe deze bedrijven opereren en orde te brengen in wat de gemeenschap van de overheid verwacht", merkte minister Arends op.

De directeur van het Departement Openbaar Vervoer (DTP), de heer Kock, legde uit dat bij het bespreken van openbaar vervoer wordt verwezen naar een persoon die een voertuig tot zijn beschikking heeft of gebruikmaakt van een transportdienst. Er is een aparte commissie die zich bezighoudt met het gebruik van UTV's en ATV's en hoe ze gereguleerd moeten worden, omdat deze voertuigen soms door gebruikers worden gebruikt zonder de juiste documentatie. Ook houden ze rekening met toeristen en wat er kan gebeuren met hen op deze voertuigen. "Dat is de reden waarom we willen ingrijpen zodra we dit detecteren", verzekerde Kock.

Ze werken aan de sancties die bedrijven of individuen kunnen krijgen wanneer ze zonder de juiste vergunningen rondleidingen en elektronische stappen uitvoeren, bijvoorbeeld. Daarnaast meldde Kock dat het DTP bezig is met het inventariseren van bedrijven met vergunningen en degenen zonder vergunning of met verlopen vergunningen.

Hij sprak ook over het punt dat er toeristen zijn die met voertuigen met een "A"-nummerplaat rijden, wat niet is toegestaan en in strijd is met de landsverordening.

Aan de andere kant gaf Richella Dorothal, directeur van de Dienst voor Technische Inspecties (DTI), aan dat binnen de taskforce zij verantwoordelijk zijn voor het keuringsgedeelte, zoals bepaald door de wet. Iedereen moet het keuringsbewijs en andere vereiste documenten hebben. Dit is essentieel voor bedrijven die UTV's, ATV's en ook particuliere voertuigen verhuren om hun keuringsbewijs te hebben.
DTI heeft een checklist die ze gebruiken om verschillende soorten voertuigen te keuren. De wet schrijft twee categorieën voor, namelijk Auto en Brommer. Op basis hiervan behandelen ze ook het deel van het kenteken, dat aangeeft welk type voertuig de persoon bij DTI heeft laten classificeren.

Voor tourbedrijven en "V"-voertuigen heeft DTI speciale uren voor keuringen.
Angeline Giel van het Departement van Belasting (DIMP) gaf aan dat hun rol hierin is om alle voertuigen die op de openbare weg rijden te registreren. Wat betreft UTV's en ATV's merken ze dat er misbruik van wordt gemaakt, en daarom is de taskforce er om voertuigen van de weg te halen die niet voldoen aan de bestaande wetten op Aruba.

Liliana Rasjmin, woordvoerster van het Korps Politie Aruba (KPA), informeerde dat zoals altijd, zij zich zullen houden aan de wetten en nu de gelegenheid bieden aan iedereen die hierover twijfels had om hun documenten in orde te maken, zodat ze bij groen licht de straat op kunnen gaan voor controles.

"Waar het KPA voor staat, is verkeersveiligheid. Elke dag zien ze kleine ongevallen met steps en scooters en we doen een oproep aan elke bedrijfseigenaar om ervoor te zorgen dat hun documenten in orde zijn, zodat ze niet kunnen zeggen dat ze niet voldoende tijd hebben gehad," zei ze.

Het is ook belangrijk om degenen die gebruik maken van steps te instrueren, omdat ze op de weg moeten letten wat ook niet is toegestaan. Ze wees er ook op dat groepen UTV's niet samen een rotonde mogen passeren in een konvooi, omdat dit niet is toegestaan.

In 2018 kondigde voormalig minister van Transport, Chris Romero, een nieuw beleid aan voor deze voertuigen vanwege de vele aanhoudende ongevallen, maar pas gisteren, vijf jaar later, werd het nieuwe beleid aan de gemeenschap gecommuniceerd zonder veel details.

Een afbeelding in het artikel illustreert hoe sommige toeristen onverantwoordelijk met de voertuigen omgaan en schade toebrengen aan het milieu.

Controle op UTV-voertuigen...Op straat en niet in de natuur...?

De minister belast met Transportzaken heeft in een persconferentie zijn beleid aangekondigd om de veiligheid van onder andere de zogeheten 'UTV'-voertuigen te vergroten. Een goed initiatief, zou men kunnen zeggen, maar als men nader gaat bekijken wat de bedoeling is, dan wordt het moeilijk te begrijpen dat deze bewindsman ook belast is met Natuur- en Milieuzaken. We kunnen regelmatig een of andere minister horen praten over 'integraal beleid' maar dat is in dit geval dan compleet afwezig.

De hele show die werd gepresenteerd betrof uitsluitend de controle op vergunningen en andere vereisten, wat eigenlijk werk is dat al jaren gaande zou moeten zijn. Wat men dus in feite zegt is dat men nu in ieder geval dat werk gaat doen. Welnu, laten we dat dan hopen. Wat we kunnen verwachten is dus bijvoorbeeld een spectaculaire aanhouding van de karavanen van UTV's die tot nu toe dagelijks onze wegen gebruiken op een wijze die hen goeddunkt. Dat zou de gemeenschap dan de boodschap geven dat er niet te spotten valt met onze autoriteiten, die tot nu toe alles wat maar ongeregeld was hebben toegestaan maar nu eindelijk als echte 'macho's' een eind zullen gaan maken aan alles wat jarenlang getolereerd werd. Beter laat dan nooit, en het zou dus niet meer dan billijk zijn om ze het voordeel van de twijfel te geven, nietwaar? Als het lukt dan kunnen we als gemeenschap uitermate tevreden zijn omdat van alle voertuigen de papieren in orde zullen zijn en er minder ongelukken zullen zijn omdat er meer controle zal zijn op hoe die voertuigen bestuurd worden...

We willen niet pessimistisch overkomen, maar ons bekruipt hier al het onbehaaglijke gevoel dat dit zal gaan zoals dat altijd al gaat, namelijk dat deze actie van korte duur zal zijn, men de eventuele waardering zal oogsten voor het gedane werk in een volgende persconferentie/show, om vervolgens de controle te laten voor wat het is en binnen korte tijd zijn we dan terug bij de bekende chaos. Eerlijk gezegd zien we niet hoe de politie een hele karavaan van UTV's met toeristen gaat aanhouden en ze terug gaat sturen waar ze vandaan komen, omdat hun documenten niet in orde zijn. Onmiddellijk krijgen we dan de reactie van degenen die zich geroepen voelen om deze 'aanslag op ons toerisme' aan te klagen en die de publiciteit zullen zoeken om ons eraan te herinneren, alsof we dat nodig zouden hebben, dat 'we van het toerisme leven'... Klopt, we leven van het toerisme en als we ook in de toekomst van dat toerisme willen leven dan zijn er zaken die geregeld moeten worden, zaken die nota bene tot de verantwoordelijkheid van diezelfde minister behoren...

Het cruciale probleem in, en de lamlendige houding van de overheid in verband met, de opkomst van zoveel voertuigen met betrekking tot het toerisme is net niet wat de bewindsman, met goede bedoelingen wellicht, nu tracht aan te pakken. Het belangrijkste probleem, nu en op langere termijn, is de verwoesting en vervuiling die uitgerekend plaatsvinden in de natuurgebieden die verondersteld worden onder de verantwoordelijkheid van deze minister te vallen. En het is op dit gebied dat er verschillende acties ondernomen hadden moeten worden, maar men heeft ook die gelegenheid niet aangegrepen om beslissingen te nemen die ten gunste van de gehele gemeenschap zouden zijn geweest. Bijvoorbeeld, men had tijdens de regeringsformatie al met het beleid kunnen komen om de UTV's en andere voertuigen met verbrandingsmotoren geleidelijk aan uit de circulatie te nemen en deze te laten vervangen door elektrische voertuigen. Dat zou het voordeel hebben gehad van minder luchtvervuiling door minder gebruik van fossiele brandstoffen, maar zou ook hebben gezorgd voor minder geluidsoverlast met de inzet van elektrische motoren. Dat zou een zegen zijn geweest voor onze natuur en voor de buurten die elke dag te lijden hebben onder de doorkomst van die karavanen. Maar het jaar begint en is weer halverwege en we kunnen niet eens het begin zien van zo'n beleid. Vraag: heeft men zitten wachten totdat een groot deel van de bedrijven in deze sector hun 'vloot' aan UTV's op benzine hebben vernieuwd, om nu te kunnen zeggen dat deze investeringen terugverdiend moeten worden en men dus voorlopig niet kan overstappen op elektrisch materiaal?

Uiteraard zou hiermee niet het hele probleem met UTV's in onze natuur zijn opgelost. Het zou ook noodzakelijk zijn te komen tot het stellen van een limiet voor het aantal voertuigen, naast een strikte controle waar men wel of niet mag rijden en met welke snelheid. Dat zou een politiek probleem van de eerste orde worden omdat het lijnrecht tegen de belangen ingaat van de bedrijven die een zeer goed belegde boterham verdienen in deze sector. Zo'n zaak is op zich volkomen legitiem, maar je hebt wel de overheid nodig om de activiteit te reguleren en te beperken, wanneer dit teveel wordt en op termijn een bedreiging van zichzelf wordt omdat het geen duurzame activiteit is. En we hoeven niet te wachten tot een groot deel van onze natuur verwoest is, want zonder controle worden er telkens nieuwe wegen en paden gemaakt, waarbij de leefomgeving van flora en fauna wordt verwoest, wat de directe verantwoordelijkheid is van de minister, waarbij tot vandaag toe geen controle is waar te nemen is in de buitengebieden.

We willen niet zo ver gaan om te stellen dat de minister niet begrijpt wat zijn portefeuille inhoudt. Wellicht doet hij wat de grote coalitiepartner hem toestaat te doen. Als dat zo is dan wordt het tijd om druk uit te gaan oefenen want dit kreupele beleid heeft geen zin, voor hem noch voor de gemeenschap.

CPR Holding legt beslag op olie in een tanker bij Bullenbaai

(CuraçaoChronicle) – CPR Holding legt beslag op een aanzienlijke lading stookolie ter waarde van 22 miljoen dollar, die opgeslagen is in een van de tanks bij Bullenbaai. Met deze beslaglegging beoogt de holding haar aandelen in CPR BV (Caribbean Petroleum Refinery) veilig te stellen en de verkoop van de olie te voorkomen. Rechter Pieter de Kort heeft op 29 juni toestemming verleend voor deze beslaglegging.

Deze situatie is ontstaan tussen de Curaçaose Erchenel Doran en andere voormalige Venezolaanse partners in CPR. Het geschil heeft geleid tot twee rechtszaken en nu deze beslaglegging. De fundamentele kwestie is de vraag wie de eigenaar is van de lading stookolie in de tanks bij Bullenbaai.

De officiële waarde ervan is nog niet bepaald. Schattingen variëren van veertig miljoen gulden tot veertig miljoen dollar. Echter, de huidige marktprijzen suggereren dat de waarde rond de dertig miljoen dollar ligt.
Ondanks de lopende juridische strijd zijn de Venezolaanse partners erin geslaagd om controle te behouden over CPR Holding, terwijl Doran de controle heeft over de aandelen in CPR BV.

Interessant genoeg is Knob Trading, dat een overeenkomst had voor de opslag van stookolie bij Bullenbaai, begonnen met het betalen van de huur voor de opslagtanks. Deze olie was oorspronkelijk eigendom van de United Petroleo Corporation uit Panama, maar dat bedrijf is failliet gegaan.

Dit zou kunnen betekenen dat de olie nu vrij is. De controverse rondom CPR en de managementovereenkomst voor de Isla-raffinaderij leidt nu tot een juridische strijd over deze aanzienlijke lading stookolie.

Het lijkt erop dat de aandeelhouders van CPR, die aanvankelijk aan de regering van Curaçao werden voorgesteld als potentiële exploitanten van

de raffinaderij, niet over de financiële middelen beschikten om daadwerkelijk de Isla-raffinaderij te runnen.

De deal tussen Caribbean Petroleum Refinery en de overheid werd destijds geannuleerd nadat vervalsingen van financiële documenten door een aandeelhouder van CPR waren ontdekt. De schulden aan CRU en daarmee aan het door de overheid beheerde bedrijf RdK nemen momenteel toe.

We wachten op 1 september, wanneer de rechtbank het verzoek zal behandelen op basis van Artikel 18 van de Handelsregisterverordening. Er is ook een inhoudelijke zaak ingediend met als doel de aandelentransactie van Doran met zijn eigen bedrijf, Birux, ter waarde van 20.000 gulden ongedaan te maken.

Invoering van Caribische gulden opnieuw vertraagd, mogelijk uitgesteld tot 2025

(CuraçaoChronicle) – De langverwachte komst van de Caribische gulden heeft opnieuw vertraging opgelopen. Aanvankelijk gepland voor een debuut in het midden van 2024, suggereren bronnen nu dat de introductie van de nieuwe valuta mogelijk met een extra jaar wordt uitgesteld.

Berichten geven aan dat commerciële banken onlangs zijn geïnformeerd dat de Caribische gulden waarschijnlijk pas in 2025 zal verschijnen. De Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) heeft ervoor gekozen om geen precieze releasedatum bekend te maken, waardoor velen hongerig zijn naar meer informatie.

In juni presenteerde de CBCS haar voorgestelde overeenkomsten voor de invoering van de Caribische gulden aan de Sociaal Economische Raad (SER). Tijdens de presentatie werd benadrukt dat het vaststellen van een vaste wisselkoers met de dollar van het grootste belang is. De CBCS zal ook zorgvuldig de wisselkoers ten opzichte van andere internationale valuta bepalen en een waakzaam oog houden op de waarde van de Caribische gulden.

Destijds erkende de SER het belang van het bijwonen van deze presentatie, omdat deze mogelijk kan dienen als een cruciale opstap naar de uiteindelijke invoering van de Caribische gulden.

VN waarschuwt Curaçao en Aruba voor mensenrechten van Venezolanen

(CuraçaoChronicle) – De Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, Volker Türk, heeft de regeringen van Aruba en Curaçao opgeroepen om de beschermingsrisico's aan te pakken waarmee Venezolaanse migranten worden geconfronteerd.

In een op 4 juli gepresenteerd rapport verwijst de functionaris naar de situatie die eind 2022 ontstond met de geleidelijke heropening van de grenzen tussen Venezuela en buurlanden, zoals de voormalige Nederlandse Antillen en Colombia.

Türk stelt dat hoewel deze beslissing een aanzienlijke vooruitgang betekent die positieve resultaten kan opleveren voor de regio, Venezolaanse migranten "vaak onder gevaarlijke omstandigheden reizen en blootstaan aan misbruik en schendingen van de mensenrechten aan de grens en op migratieroutes".

Percentagegewijs
Wat betreft Aruba en Curaçao heeft het R4V-platform, dat humanitaire hulporganisaties samenbrengt, in juni vastgesteld dat 17.000 mensen Venezuela hebben verlaten voor Aruba en 14.000 voor Curaçao. Hoewel deze aantallen laag zijn in vergelijking met andere landen, vertegenwoordigen Venezolanen in procentuele termen meer dan vijftien procent van de bevolking op deze eilanden.

Dit is de eerste verwijzing van het VN-kantoor naar het probleem van Venezolaanse migratie.
Alejandro Oropeza, de uitvoerend directeur van het Observatorium van de Venezolaanse Diaspora, waarschuwde dat ondanks de heropening, de massa Venezolaanse migranten blootgesteld wordt aan schendingen van de mensenrechten, aangezien de ontvangende gebieden beperkte middelen hebben op het gebied van openbare diensten en werkgelegenheid.

Oropeza stelt dat het ingewikkelder wordt omdat Aruba, Curaçao en zelfs Bonaire eilanden waren die aanzienlijke voordelen genoten van het bezoek van Venezolanen.
"Toen kwam er een sluiting van de mogelijkheden voor Venezolanen om daar te zijn, wat niet overeenkwam met de bijdragen van Venezolanen aan de ontwikkeling van deze eilanden," zei hij.

Volgens Oropeza is bewezen dat migratieprocessen voordelen opleveren voor de ontvangende landen, omdat ze meestal jongeren in productieve leeftijden betrekken.

Hij beveelt aan "de migratiestatus te reguleren" van Venezolanen die op deze eilanden wonen, zodat ze uit de informele sector kunnen stappen en kunnen deelnemen aan de economie. Dit vereist ook het reguleren van de consulaire betrekkingen tussen de eilanden en Venezuela.

Handel eerst
Internationaal expert Félix Arellano waarschuwde dat de heropening van de grenzen tussen Venezuela en de eilanden zich voornamelijk richt op handelsaspecten. Volgens hem zullen mechanismen voor het filteren van migranten (zoals visa en politietoezicht) van kracht blijven.

De heropening van de grenzen heeft de handel tussen Venezuela en de eilanden weer op gang gebracht. Deze eilanden zullen de controles opvoeren omdat ze de effecten willen vermijden die al voelbaar zijn in Colombia, Chili, Ecuador en Peru. Ze zullen er alles aan doen om de aankomst niet gemakkelijk te maken, benadrukte hij.

Hij wees erop dat landen doorgaans graag professionele migranten ontvangen, opgeleid in hun land van herkomst, die "menselijk kapitaal" zullen bijdragen.

Wat Latijns-Amerika echter de afgelopen jaren heeft ervaren, is een diaspora als gevolg van de economische ramp in Venezuela, voortkomend uit een model dat kansen vernietigt.
En veel mensen zijn geëmigreerd op zoek naar een betere levensomstandigheden. Ik denk niet dat deze eilanden deze sectoren willen ontvangen, omdat hun industriële ontwikkeling zeer beperkt is, zei hij.